

Türi Rahvaleht

LÜHIDALT

Türi valla koduleht läheb veebruaris uuele platvormile

Türi vald annab teada, et 25. veebruaril minnakse üle uuele kodulehele. Uus veebikeskkond saab värskema ilme ja selgema ülesehituse, et vajalik info oleks edaspidi lihtsamini leitav nii arvutis kui ka mobiilseadmes. Koduleht jääb avatuks senisel aadressil www.tyri.ee. Üleminek toimub sujuvalt ning elanikele suunatud teenused ja info jäävad kättesaadavaks ka edaspidi.

2026. aasta hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud

2026. aasta aasta hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud 2. veebruarist kuni 2. aprillini. Programmi eesmärgiks on hajaasustusega piirkondades juba elavatele peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele maapiirkondades.

Milleks toetust saab?

Programmist toetatakse nelja tüüpi tegevusi:

1. Joogivee kättesaadavuse parandamine – kaevude rajamine ja puhastamine, torustike ehitus, pumpade ja filtrite paigaldus, veeanalüüsid jmt.
2. Heitveesüsteemide rajamine – kogumiskaevud, imb- ja filtersüsteemid, torustike väljaehitus ning vanade süsteemide likvideerimine.
3. Juurdepääsuteede rajamine – aastaringset läbitavate teede, truupide ja sildade ehitus ning kuivendustööd.
4. Autonoomsete elektrisüsteemide rajamine – taastuvenergia seadmete, generaatorite ja salvestite paigaldamine majapidamistele, mis pole elektrivõrguga liitunud.

Toetuse tingimused

Maksimaalne toetus ühe majapidamise kohta on 6500 eurot. Taotleja ja kaastaotleja omafinantseering peab moodustama vähemalt 33% projekti maksumusest.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes elavad toetust taotleval aadressil rahvastikuregistri järgi alates 1. jaanuarist 2026. Toetatakse majapidamisi, mis kuuluvad taotlejale või tema lähedastele, või mida kasutatakse kehtiva kirjaliku lepingu alusel vähemalt kolm aastat. Rohkem infot ja taotlemiseks vajalikud dokumendid on leitavad Türi valla kodulehel.

Kontakt: keskkonnaspetsialist Janelle Leenurm, tel: 5435 0892, e-post: Janelle.Leenurm@tyri.ee

JÄRGMINE
TÜRI RAHVVALEHT
ILMUB 5. MÄRTSIL

Jaanuar on parimatele pai tegemise kuu

Juba jaanuari alguses anti Kabala rahvamajas üle Kabala Pärlit auhind, tänavu on selleks meie tuntud kultuurivedur Ülle Välimäe.

Kuu teises pooles pidasid Väätsa rahvamajas pidu koduvalla kultuuri-, spordi-, ja raamatukogutöötajad. Jagati tunnustusi. Paide muusika- ja teatrimajas anti üle tiitlid Järvamaa parimatele ja aktiivsematele noorsootöötajatele, noortele ja nende sõpradele. Ja lõpuks kohtusid Türi vallas Metsajõe puhkekeskuses taas spordiinimesed: jagati Järvamaa spordipreemiaid. Siia loetelusse võib lisada, et rahvatantsurühm KABALAbajalad sai 15 ja Kabala spordihoone 25aastaseks. Kõigist ja kõigest on selles lehes ka pikemalt juttu.

FOTOD: TEET REIER

Järvamaa spordipere 2025 on perekond Gritšenko Türiilt.

Aktiivseim noor Järvamaal on Türi põhikooli õpilane Jade Rajasaar.

President tunnustab: riiklik teenetemärk kahele Türi inimesele

Vabariigi President tunnustab tänavu riikliku teenetemärgiga ka kahte Türi vallaga tihedalt seotud inimest.

Silja Aavik, Türi muusikakooli kauaaegne direktor ja Järvamaa muusikaelu edendaja, pälvis Valgetähe IV klassi teenetemärgi. Anu Pink, pärandtehnoloog ja rahvusliku käsitöö edendaja, saab Valgetähe V klassi teenetemärgi. Silja Aavik on töötanud Türi muusikakoolis alates 1983. aastast ning juhtinud kooli direktorina üle kolme aastakümne. Anu Pink on tuntud eesti käsitöö uurija ja edendajana ning Saara kirjastuse käsitööraamatute toimetajana. Riiklike teenetemärgide üleandmine toimub 14. veebruaril Rakveres, pidulik sündmus jõuab telekaajajateni 24. veebruaril. Palju õnne!

TOIMETAJALT

Elagu Eesti vabariik ja talvised olümpiamängud

Hurraaaaa... suusatada saab ja uisutada ka. Kelgutamisest ma parem ei räägigi. Juba eelmist lehte tehes, see oli jaanuari esimene nädalavahetus, oli vallamaja kõrval olev mägi kelgutajaid täis. Ah et natuke külm on ka, lausa -20! No mis teha, talv ju ikkagi. Tundub, et nende viimaste olematute talvede tuules oleme unustanud, et võib juhtuda ka nii nagu tänavu, et kui kalendris on jaanuar, siis õues mitte ei saja vihma, vaid on lumi ja pakane.

Üks miinus on ka selle eelpool mainitud kahekümne külmakraadi juures. Selleks, et sooja tuba saada, tuleb kas korrali-kult ahju kütta (mitte üle kütta loomulikult) või siis, mis on natuke halvem variant, peab soojapump või elektriradiaator võimsamalt huugama. Mis siis selles halba on? Muud ei midagi, lihtsalt nagu kiuste on lisaks suurtele miinuskraadidele külmal ajal kasvanud ka elektrihind. Võtad lehe lahti ja sealt loed, et nädalavahetusel tuleb kuni kolmkümmend miinuskraadi ja kohe sealt kõrvalt, et täna on elektri hind viiendiku võrra tavalisest kõrgem. Miinuskraadide suurenedes läheb elektri hind suurelt plussi.

Heakene küll. Aitab nüüd sellest külma kirmisest ja elektri-hinna kiitmisest küll. Oh, see oli ju vastupidi mõeldud. Saite aru küll. Minu jutu tegelik mõte oli hoopis see, et kes pole veel suutnud suuski-uiske kapist või panipaigast välja kookida, siis nüüd on viimane aeg seda teha, hiljemalt vastlapäevaks. Muide, siis toimub ka seeriavõistluse Türi suusatalv viimane etapp, kus saab teistega mõõtu võtta. Kui mõõduvõtt ei huvita, võib ka omas tempos Tolli metsa suusarajal kulgeda.

Ja sporti saab juba sellest nädalast alates tõsisemalt ka tugi-toolis teha. Alanud on ju taliolümpia. Jääkeeglist laskmisega suusatamiseni: alade otsatust valikust leiab igaüks midagi. Seda enam, et leht kirjutab, et ka meie koondislastel on võimalusi. Igatahes hoiame põialt.

Samuti on veebruari alguseks läbi suurem tunnustamiste tung. Viimase kuu jooksul on püünele astunud parimad noorsootõotajad ja noored, parimad sportlased koduvallas ja maakonnas, valitud Järvamaa aasta tegu, välja kuulutat tänavused presidendi poolt tunnustatavad jne. Kas seda on palju või vähe, jääb igaühe enda otsustada. Vabariigi aastapäeval on tulekul veel meie enda tegijate, tegude ja aasta küla tunnustamine sünnipäevapeol.

Sportlikku veebruari ja toredat vabariigi sünnipäevakuud kõigile!

TEET REIER

NÄDALA PILDID

Türi kirikus vahetus õpetaja

Veebruarist viib Türi kirikus teenistusi läbi Andres Tšumakov. Pühapäevases pöördumises sõnas ta, et koht on siiski vakantne ning kirikuõpetaja otsingud jätkuvad. Kiriku nõukogu ja Türi vald tänasid ka senist kirikuõpetajat Jaanus Noormägi tema oldud aja ja pühendumise eest. Kahjuks ei lubanud külmetus Jaanus Noormägil endal kohal viibida, kuid tänasõnad jõuavad kohale asendaja kaudu. Täname Jaanust tehtud töö eest ja soovime jõudu Andresele!

TÜRI VALLAVOLIKOGU ASEESINAINA AILI AVI

Raadiosaade sai uue vormingu

Alates jaanuari keskpaigast on võimalik pikaajegse Türi valla raadiosaate asemel kuulata-vaadata Türi valla taskuhäälingut. Saade läheb eetrisse igal reedel Türi valla YouTube kanalil. Kaks esimest videoluugu viisid vaataja Türi kultuurikeskusesse ja Türi põhikooli (pildil). Sel nädal ollakse külas Türi spordiklubide liidul Konesko spordihoones.

Väätsa rahvamajas tänati Türi valla kultuuri- ja sporditähti

Reedel, 23. jaanuaril tunnustati Väätsa rahvamajas Türi valla kultuuri- ja spordi-aasta tähti 2025.

Ühel õhtul olid koos inimesed ja kollektiivid, kes on möödunud aasta jooksul hoidnud valla kultuurielu elavana, toonud kogukonda uusi algatusi ning saavutanud häid tulemusi spordis.

Tunnustusõhtu avas segarühm Vellendri (juhendaja Tiiu Vellama). Vallavanem Sulo Särkinen tänas kõiki, kes panustavad oma aja, oskuste ja südamega Türi valla kultuuri- ja spordielu arengusse. Õhtu jooksul löid meeleolu Show Fusioni tantsijad (juhendaja Angela Murumaa) ning publikule pakkus elamus trikijalgpallur Richie Kaljulaid. Pidulikule osale järgnes meeleolukas koosviibimine ansambli Kahur ja Roos saatel.

Türi kultuurikeskuse jagatud tunnustuste seas nimetati aasta sõpradeks Heili Piiber, Eve Oidekivi ja MTÜ Okas. Aasta toetaja/koostööpartneri tunnustuse pälvisid Türi ühiskümnaasium, Eesti Pagar, Oisu rahvamaja kohvik (Kristel Toptši ja Maria Vorohta), Krooni kohvik, Päikseline Catering, OÜ Estonia ning teised head partnerid.

Uue tulija kategoorias tõsteti esile mitmeid värskeid algatusi ja kollektiive: neiduderühm Sireli ja mudilaste tantsuring (juhendaja Merle Lättekivi), segakoor

Laulukäru (juhendaja Siret Heinaste), Käru näitering (juhendaja Liia Sizask), Käru kodundusring „Käru katad ja mehed ka...“, mälumänguklubi (Sirli Kriisa) ning ansambel Viisilised (Eda Liblik). Kultuuri aasta koostööpartneriks nimetati Margot Marks ning aasta vabatahtlikuks Timo Tuisk. Türi kultuurikeskus valis aasta kolleegiks Ülle Kuldkepi.

Raamatukogu tunnustas sündmusel ka oma tegijaid ja koostööpartnereid. Aasta koostööpartneri tiitli pälvis Margot Marks, aasta vabatahtlikuks nimetati Timo Tuisk ning aasta kolleegi tunnustus anti Kersti Eenmaale. Eraldi märgiti ära ka Laupa raamatukogu aasta sõber 2025, kelleks valiti Jaanika Kajakas.

Türi spordiklubide liit avaldas tänu kõigile neile treeneritele, klubidele ja sportlastele, kelle järjepidev töö tõi Türi vallale häid tulemusi nii noorte kui täiskasvanute võistlusklassis. Esile tõsteti saavutusi ujumises, kergejõustikus, maadluses, orienteerumises, vibuspordis ja võrkpallis ning tunnustati arvukalt sportlasi ja treenereid.

Ujumises pälvisid tunnustuse treenerid Otto Männa ja Asko Päril ning sportlased Sheril Tankler, Merle Vantsi ja Oskar Männa. Kergejõustikus tõsteti esile treenerid Leonhard Soom ja Veiko Valang ning Liisa

Gritšenko, samuti mitmed sportlased, kelle tulemused on silma paistnud nii maakondlikul kui üleriigilisel tasemel. Maadluses tunnustati treenerit Jaanus Kopolovets ning sportlasi Uku Nugis, Aron Lieberg ja Otto Nugis.

Orienteerumises tõid tunnustuse koju orienteerumisklubi JOKA treenerid Kaarel Kallas ja Paul Poopuu ning mitmed sportlased, teiste seas Annaliisa Aren, Evelyn Kaasiku ja Sigrid Ruul. Vibuspordis pälvisid tunnustuse Türi vibukooli treener Maarika Jäätma ja sportlased Lisell Jäätma, Robin Jäätma, Meeri-Marita Paas ning mitmed teised. Võrkpallis tunnustati treenereid Villi Vantsi ja Ilmar Möttus ning sportlasi Türi võrkpalliklubist ja IMsporti rivistusest.

Lisaks toodi eraldi esile tegijaid ja tulemusi teistel aladel: Oliver Veimer tuletõrjespordis, Voldemar Tuis, Illar Reis ja Aimur Raudsepp tennis, Raido Kangur ja Hannah Kaljur discgolfis, Markus Tammoja autorallis, Karolin Puusepp bodyfitnessis, Maarja Brause KOV juhtide võistlusel ning Ervi Kaasiku ratsutamises.

Tunnustusõhtu kinnitas, et Türi vallas leidub palju inimesi ja kollektiive, kes hoiavad kogukonda koos ning viivad elu edasi kultuuri ja spordi kaudu.

TEKST JA FOTO: MERLE RÜÜTEL

Kabala spordihoone 25. sünnipäeva tähistati meeleoluka laternamatkaga

Kabala spordihoone väärakas 25. sünnipäev sai tänavu tähistatud erilisel liikuva ja kogukonda ühendava sündmusega – toimus meeleolukas laternamatk läbi talvise küla.

Sünnipäevaõhtu algas Kabala rahvamaja juurest, kus osalejaid tervitas soojendav lõke. Kaunis talvine ilm lõi sündmusele tõeliselt muinasjutulise meeleolu. Avasõnad lausus endine Kabala vallavanem ja Kabala kultuuri ja spordi seltsi liige Urmas Kupp, kes meenutas spordihoone rajamise lugu ning selle tähtsust kohaliku elu ja sporditegevuse keskpunktina.

Seejärel suunduti ühiselt laternate valguses matkale Kabala küla vahele. Teekonna järgmine peatus oli Lohuküla, kus matkalisi ootasid tõrvikud ning rahvatantsurühm KABALAbajalad, kes kutsusid kõiki ühistantsule. Ühine tants keset talveõhtut tegi põsed punaseks ja südamed soojaks.

Matk jätkus läbi kauni kastaniallee laululavale, kus ootas ees õhtu üks efektsamaid hetki – Kelfiriuse tuletantsijate uhke ja kaasahaarav tuletantsuetendus, mis pakkus vaatajatele tõelist silmailu.

Õhtu kulmineerus spordihoones, kus lõbusa meeleolu lõi akordionimängija Joonas Kreitsman. Pidulikus osas tännati spordihoone suurimaid koostööpartnereid: Türi spordiklubide liidust Martin Kasc-hanit, Kabala rahvamajast Reelika Rassi, Retla-Kabala kooliperet ning spordihoone perenaist Ainot. Erilised tänud ka kõigile Kabala kultuuri ja spordi seltsi vabatahtlikele, kelle panus iga ürituse toimumisele on hindamatu.

Spordihoone sai sünnipäevakingituseks uhked võrkpallid, mis rõõmustavad eriti kohalikke võrkpallureid, kes igal pühapäeval usinalt harjutamas käivad. Kõigi laternamatkal osalejate vahel loositi välja auhind, mille võitis Sandra Jürgen.

Pidupäev lõppes magusa noodiga – ühiselt söödi sünnipäevatorti. Pärast seda oli lastel rõõmu kui palju, sest spordihoones sai vabalt sportida ja mängida.

Kabala spordihoone 25. sünnipäev tõestas, et see pole pelgalt spordikoht, vaid kogukonna süda, kus liikumine, rõõm ja ühtekuuluvus käivad käsikäes.

HELI MARTIN, Kabala kultuuri ja spordi seltsi liige

KABALAbajalad 15

9. jaanuaril 2011 said Kabala rahvamajas kokku neliteist naist, kelle tantsuhuvist sündiski tänane rahvatantsurühm Kabala-bajalad. Selle 15 aasta jooksul on tantsi-jaid tulnud ja läinud, aga kaks alustajat on siiani vastu pidanud. 24. jaanuaril tähistati Kabalas rühma 15 tegutsemisaasta täi-tumist. See andis hea põhjuse väikeseks usutluseks.

TEET REIER

Nimi KABALAbajalad ei olnud esimesel kokkusaamisel üldsegi mitte olemas. Oli hoopis midagi muud. Mis muu oli ja kuidas Te KABALAbajalgade juurde jõudsite?

Esimesel aastal kutsuti end hoopis rühmaks MUHEDIK. Põhjuseid oli kaks: esiteks tegutses Kabalas juba memmederühm Segadik ja Muhedik kõlas sellega kenasti kokku. Teiseks arvasid naised toona ise, et nad lihtsalt on väga muhedad ja lahedad. Selle nime all aga otseselt esinemisi ei toimunud, see oli pigem selline siseringinali ja peagi hakati otsima uut nime, veidi isikupärasemat, kus oleks sees ka tekke- ja tegutsemiskoht Kabala. Selle kohanimemega mängides, seda nii ja naapidi keerutades jõutigi lõpuks Kabalabajalgadeni, mis on hääldamiseks küll üks paras pähkel. Nii esinemistel on teadustajad puterdanud kui ka rongkäikudes on meile hüütud hoopis Kabajalad või Kabala labajalad või Kabala tantsunaised või veel midagi täiesti teistsu-gust. Tore on see, et juba paljalt tantsurühma nimi võib seesugust elevust tekitada. Ilmselt oleme ära kuulnud kõik naljad alustades hää-leharjutustest (proovime kõik koos öelda KABALABAJALAD) kuni lõbusate lauseteni (KABALAbajalad Metsajõe kokteilibaaris esinemist ootamas). Me oleme igatahes oma nime üle uhked ja kanname seda rõõmuga.

Läbi aastate on rühmas vahetunud liikmed ja ka juhendajad. Mitu juhendajat ja tantsi-jat selle 15 aasta sisse mahub?

Juhendajad meil liiga sageli vahetunud pole, kui päris täpne olla, siis neid on olnud täp-selt kaks. Esimene juhendaja, kes oli nõus tantsuhuvilisi naisi 2011. aastal suunama, oli Heli Tammai. Ta tegutses toona ka Võhmas rahvatantsujuhendajana ja tänaseni seavad tema käe all samme Segadiku memmed. 2015. aasta sügisest sai meie juhendajaks Inga Väli, kes oli nõus Heli koormust vähendada ja võttis tema naisrühmad oma hoole alla. Inga on õppinud rahvatantsujuhendajaks Inga Adamsoni koolis ja praegu juhendab ta Kabalas lisaks KABALAbajalgadele ka neiduderühma Sõsarad ning Imavere nais-rühma Pillerpäkad.

Tantsijate arv 15 aasta jooksul on märksa suurem olnud – kaadrivoolavust on märgata. Nagu juba öeldud, siis kaks raudvara hulka kuuluvat tantsijat, Önne ja Aive, on olnud KABALAbajalad juba 15 aastat, proovimas on lisaks käinud üle 40 naise. Raske on täp-set arvu öelda, sest on ka olnud selliseid, kes tulevad paariks korra või mõneks kuuks ja otsustavad siiski mingitel põhjustel, et

nad ei saa meiega püsivalt liituda. Neid, kes on vähemalt ühe terve hooaja tantsinud, on täpselt 41. Eriti suur rõõm on meil aga enda tütardest. Kõik, kellel on leidunud sobivas vanuses tütreid, on nad trenni kaasa võtnud ja vahel on lausa kadestamist väärt tõsiasi, et lapsed õpivad kõik keerukad sammud ja peadmurdvad kombinatsioonid selgeks mängleva kergusega ning on alati valmis täitma puuduva tantsija kohta. Seega on meie naisrühma täisväärtuslikud liikmed sageli ka mõned neid.

Olete 15 aastat tantsinud. Kui tihti saate harjutamiseks kokku ja mitu uut tantsu aastast õpitakse?

Kokku saame tavaliselt ühe korra nädalas ja trenniaeg on meil traditsiooniliselt kolma-päeva õhtul. Kahetunnises trennis teeme alustuseks sooja ja seejärel igasuguseid harjutusi, kombinatsioone jms, mis peaks arendama meie rühti, koordinatsiooni, sammutäpsust ja palju muud, mida tantsijal tarvis on. Trenn meil naljalt ära ei jää, kuigi mõnikord on juhtunud, et just kolmapäevale satuvad paljud sündmused, kuhu me kõik tahame minna või on väga palju haigestu-nuid. Sellisel juhul me lepime erandkorras mõne teise nädalapäeva kokku. Tantsupeole pääsemiseks (eelmisel hooajal) tegime terve aasta jooksul ohtralt lisatrenne, üle nädala kohtusime kaks korda, sest tantsupeo reper-tuaari õppimine on alati paras väljakutse. Muidugi tasus meie pingutus end igati ära, sest peole me pääsesime.

Lisaks teeme aeg-ajalt tantsulaagreid, mis tähendab, et saame trennitemiseks kokku mõnel nädalavahetusel ja hommikusemal ajal, sest siis on pea puhanud ja vaim virge. Trenn kestab siis 3-4 tundi.

Päris uusi tantsu õpime aasta jooksul vast kolm-neli, oleneb hooajast. Kuna tantsijad vahetuvad, siis on ka vanade tantsude n-õ soojas hoidmine peaaegu nagu uute tantsude õppimine. See statistika meil puudub, kui mitut erinevat tantsu me nende 15 aasta jooksul tantsinud oleme, aga huvitav on tõsiasi, kuidas mõni tants meeldib niivõrd, et temast ei raatsi kuidagi koobuda ja mõne tantsu õpime ära ainult üheks esinemiseks, sest ta kohe ei kõneta, aga mingiks ürituseks on vaja olnud.

Kui tantsud selged tuleb nende esi-tamise oskust ometigi ka kusagil näidata. Millistele pidudele ja esinemistele on tantsimine Teid viinud?

Esinemistega on nii, et on mingid n-õ tra-ditsioonilised üritused, kus me osaleme aeg-ajalt ja lisaks pakume endid nagu Raja Teele meie jaoks lihtsalt põnevatesse kohta-desse esinema.

Traditsioonilised esinemised on ikka seotud kodukohaga st Kabala laulu- ja tantsu-pidu juuli viimasel laupäeval, Pärilipäev jaa-nuari alguses, advenditulede süütamine ja Pilistvere kihelkonnapidu (novembri viimasel

laupäeval). Natuke laiemalt vaadatuna on meie kodukoht ju ka Türi vald ja terve Järvamaa, nii et oleme alati astunud üles ka Türi lillelaadal, Järvamaa laulu- ja tantsupeol, mõnikord Türi valla sünnipäeval, spordi- ja kultuurirahva tunnustamisüritusel, vabariigi aastapäeva tähistamisel nii Türil, Oisus kui ka Kabalas. Kui kutsutakse, oleme ka Imaveres Tikupoisi kevad- ja sügislaadal tantsimas käinud.

Eriti uhked oleme muidugi kahel üld-tantsupeol osalemise üle: 2019 „Minu arm“ ja 2025 „Iseoma“. Samuti oleme osalenud kahel naistetantsupeol: „Mehe lugu“ 2016, mis on kõige vesisem peokogemus siiani ja „Pere lugu“ 2022, kus saime samavõrra päikest ja kuuma kogeda. Ise oleme ennast pakkunud ja meid on lubatud tulla ka Kiviõli talvisele tuhamäe tantsupeole, Tallinna jõuluturule, Kihnu merepäevadele ja Haapsalu eesti-rootslaste tantsupeole. Need väljasõidud on alati olnud vahvad ja arendavad – iga esine-mine annab uue kogemuse ja natuke julgust juurde. Lisaks on meil kamp väga ägedaid naisi ja sedalaadi väljasõidud ühendavad.

Viisteist aastat on tehtud. Kuidas on tantsulustiga täna, kas seda jätkub ka edaspidi?

Selle 15 aasta jooksul on muide meie üks-meelset ja innukat tegutsemist märganud ja oleme pärjatud Kabala Päril 2021 tiitliga, umbes kuu aega hiljem tol 2022. aastal saime Järvamaa kultuuripreemia parima kollektiivi kategoorias. Praegu pole küll lõpetamise mõtteid mõlgutanud. Oleme hoos ja vaatame ikka reipalt tulevikku. 2027 plaanime osaleda järgmisel naistetantsupeol ja suurele peole võiks ju ka veel minna – seda ilu ise luua on imeline tunne. Tegelikult tahaks arvata, et KABALAbajalgadel on Järvamaa kultuuripil-dis oma kindel koht ja me ei taha seda sugugi vaesemaks muuta. Ei julge lubada, et jõuame ka järgmised 15 aastat sama kergelt tantsida, nagu meile sünnipäeval sooviti, aga mine tea. Praegu igatahes veel jaksame, tahame ja tantsime rõõmuga.

OLULINE TEAVE:

Käesoleval hooajal (2025/26) tantsib meie rühmas 14 tantsijat ja loomulikult on meil ka juhendaja, kes mõnikord peab tantsijarolli täitma, nii et kokku tallab esinemismuru või lavalaudu 15 naist/neidu.

Meie keskmine vanus on (tänu neidudele) 44 aastat.

Keskmine kabalabajalg kannab pastlaid suurusega 39, aga kõige suurem labajalg nõuab lausa nr 42 pastlaid ja kingi. Päris Tuhkatriinujalaga tantsijaid pole, aga lausa neli naist sahistav nii trennis kui ka staadionil pastalaid või tosse nr 37.

Meie 13l naisel on kokku 38 last, see teeb keskmiselt 3 last peresse - maa ju tuleb täita lastega. Nendest poisse on 25 ja tüdrukuid 13. Nendest 13st tüdrukust üks tantsib praegugi meie rühmas - kolmest on saanud endised tantsijad.

Kultuuriküllane aasta algus

Südakuu Laupa koolis oli mitmekesine ning pigem kultuuri ja kirjanduse poole kaldu.

19. jaanuaril tähistasime rahvusvahelist lumememmede päeva. Kuigi ilm oli karge ja memmesid miinuskraadidega ehitada ei saanud, oli ka lumehunnikute kuhjamine üpris hasarti tekitav ja loovust nõudev tegevus, eriti kui kerge võistlusmoment juurde lisada. Liikumist au sees hoidva kooli õpilaste jaoks on ka külmade ilmadega õuevahetunnid igapäevased ja kui väljas mõni tegevus toimub, lõovad õpilased rõõmuga kaasa.

Jaanuaris osalesid mitmed meie nutikamad ja julgemad õpilased erinevatel aineolümpiaadidel, mille tulemusi veel pole, kuid julge pealehakkamine on juba pool võitu.

27. jaanuaril käis kogu kolmas kooliaste Türi kultuurimajas Kuressaare Teatri etendust „Koleda tüdruku päevaraamat“ vaatamas. Etendus oli just nii paeluv ja teema nii päevakajaline, et mitu järgnevat kirjanduse tundi sai ära täita – rõõm on tõdeda, et noortele siiski meeldib teater ja see paneb neid mõtlema.

Vahepeal jõudis Laupa kooli Suukooli lektor Maarja Rahu, kes andis tavaliste ainetundide kõrval tunni hoopis suutervise teemal. Igauks sai ise oma hambapesu ja muid suuhügieeniga seotud harjumusi, sealhulgas ka toitumis- ja joomisharjumusi hinnata. Vajadusel saab neid nüüd tervislikumaks muuta, sest suutervise tähtsuses ei kahtle enam keegi meist!

30. jaanuaril tähistasime eesti kirjanduse päeva traditsiooni-lise ettelugemisega. Seekord oli Eesti lastekirjanduse keskus välja valinud Ellen Niidu „Onu Ööbiku“ lood, mida lapsed kuulasid alguses soome ja inglise keeles ning lõpuks eesti keeles. Kuigi riikliku tähtpäevana toimus eesti kirjanduse päev kolmandat aastat, algas üleeestiline ettelugemine juba varem ning toimus tänavu Laupa koolis kuuendat korda.

Pärast eesti kirjanduse päeva ettelugemist kiirustasid Kaisa Tähiste ja õpetaja Kerli Rhede Albu mõisa, kus toimus 23. korda võistluge mine „Hansenist Tammsaareni“. See on suur sündmus Laupa kooli jaoks, sest varem pole meil selliseid õpilasi leidu-nud, kes oleks nõus paar lehekülge proosat pähe õppima, et see võistlusel ette kanda. Kaisa aga oli nõus. Tammsaare looming pole just kergete killas ja sobiva teksti leidmiseks tuli kõvasti lugeda ja valida, lisaks tuli see kõik ka pähe õppida. 30. jaanuariks olime aga valmis! Kaisa võistles 13 noorema vanuseastme (5.-7. kl) esinejaga ja oli erakordselt tubli! Auhindade jagamisel märgiti tema esinemine ära eripreemiaga.

Ilus lõpp kargele ja kultuurirohkele jaanuarile. Veebruaris alustame kohe sooja kampsuni nädalaga, sest ilmade soojenemist pole veel paista.

Kaisa kommentaar: Mulle väga meeldis selline uus kogemus, sest seal olid toredad inimesed. Kõik lood olid väga hästi esitatud ja mõisamaja ise oli selline ajalooline... Üllatusena tuli see, et võitsin eripreemia, kuigi ma seda oodata ei osanud, aga väga tore üllatus. Järgmine aasta kindlasti uuesti!

KERLI RHEDE
Laupa põhikooli emakeele ja kirjanduse õpetaja

Jaauarikuu tegemised Retla-Kabala koolis

Aasta algas Retla-Kabala koolis ilmadega sobivalt teemanädalaga „Külma trotsides, talve otsides“. Väga hea meelega kandsid nii lapsed kui ka õpetajad vastavalt päeva teemale villaseid sokke, soojasid kampsuneid, käpikuid, tuttmütse ja isegi pleede. Igal juhul oli olemine soojem, kui seda muidu oleks olnud.

Toremaid talviseid ilmasid ära kasutades said lapsed terve kuu nautida erinevaid talvelõbusid. Lasteaialapsed valmistasid õues vahvat õuejäättist. Kõik said hoolega segada ja lõunalauas maitset see hoopis teistiti kui poejäättist. Nii kooli- kui lasteaialapsed said mõnuga suusatada ja lihvida oma oskusi igal nädalal. Loomulikult külastati ka iga päev kelgumäge. Koolilastel oli selleks võimalus õuevahetundides, lasteaialapsed käisid kelgutamas aga õueajal.

Kolmekuningapäeval saatsid lapsed nii lasteaias kui koolis kombekohaselt kuuse toast välja. Enne seda aga korjati kuuselt seda kaunistanud piparkoogid ja lasti hea maitsta.

Täie hooga on käima läinud ka Järvamaa tantsupeo tantsude õppimine nii mudilastel kui ka õpilastel. Oma maakonna peoks valmistatakse suure rõõmuga.

Kabalas peetud Pärilpäeval oli Retla-Kabala kool esinejana esindatud - tantsulapsed said ka laiemale publikule oma õpitut tantsusid demonstreerida. Tõsi, seda sel korral küll tugevalt vähenenud koosseisus, sest just jaanuaris tabas nii lapsi kui ka õpetajaid haiguselaine, mis ridasid terves asutuses mõneks ajaks tublisti koomale tõmbas.

Retla-Kabala kool on osalemas 3-aastases Tallinna ülikooli kooliarendusprogrammis Tulevikukool ning seetõttu toimusid nii Oisu kui ka Kabala õppekohas esimesed õpetajate õpingid, mis on õpetajate koosõppimise vorm. Õpingid hakkavad edaspidi toimuma igakuiselt ning tore on näha, et õpetajad on ootusärevil ning valmis panustama sellesse, et õpilased oleksid enesetõhusad, ennastjuhtivamad ja paremate koostööoskustega.

Vaieldamatult aga oli jaanuari tippsündmuseks Retla-Kabala koolis traditsiooniline öökool, mis on võiks öelda, et õppeaasta oodatuium üritus. Sel korral oli teemaks „Õös on teadust“. Nagu nimest eeldada võib, oli õhtu ja osaliselt öögi sisustatud õpetajate ette valmistatud katsete, meisterdamiste ja avastamisega. Nüüd juba teist korda toimus öökool kahe õppekoha ühise üritusena ja sel korral Oisu õppehoones. Tegevusi oli rohkelt - eriilmelised töötoad rohkete eksperimenteerimise võimalustega, sportlikud väljakutsed loositavate auhindadega, öine avastusmatk tasku- ja pealampidega Oisu alevikus, öödustetua julgust nõudev läbimine, öökino, disko ja muidugi ka vabad tegevused, mis võivad õpilasele koolikeskkonnas ehk enim naudingut pakkuda. Igal juhul oli kõigile osalejatele piisavalt tegevusi, aega jäi puudugi.

Lasteaia lõpetas jaanuarikuu traditsiooniline kinonädal. Igal päeval said lapsed käia kinos, kust ei puudunud piletid ega tervislikud snäkid. Vaatamiseks oli seekord valitud lähtuvalt nädala-teemast multikasari lõunamaaloomadest. Sellest tulenevalt said nädala lõpus ka kõik lapsed end multikategelasteks kehastada ja enda uhkeid kostüüme teistele moedemonstratsioonil esitleda. See pakkus lisaks tantsule ja trallile igauhele võimalust esineda ja esinemisjulgust kasvatada.

Nii see aasta 2026 Retla-Kabala koolis alanud ongi. On olnud just nii huvitav ja põnev kuu, kui me ise selle endale loonud oleme.

Türi muusikakooli õpilased olid edukad rahvusvahelisel konkursil Ungaris

Türi muusikakooli õpilased osalesid väga edukalt Ungaris Budapestis toimunud rahvusvahelise konkursi X Danubia Talents International Music Competition 2025 videovoorus.

Õpetaja Viia Ivaski flöödiklassi õpilane Henri Veeberg saavutas B-vanusegrupis (10-13-aastased) II koha. Samas vanuserühmas osales õpetaja Helen Oti tšelloklassi õpilane Karl Märten Aren, kes sai I koha ja A-vanusegrupis (kuni 9-aastased) osalenud Marelle Kaasiku saavutas II koha. Kontsertmeister oli Katrin Aesma. Õpetaja Peep Heinaste kitarriklässist osales A-vanusegrupis Kasper Ott, kes saavutas II koha, B-vanusegrupis Bert Laagemann, kes sai III koha ning Ott Vaarmari, kellele anti välja II koht.

Palju, palju õnne!

SILJA AAVIK
Türi muusikakooli direktor

JAANUAR Türi põhikoolis

Pärast kahenädalast hingetõmbepausi alustasime uuesti õppetööga. Olles liitunud Kiusamisvaba kooli (KiVa) programmiga, sujus õppetööle häälestumine rahulikumalt: klassijuhatajad viisid läbi kaks teemakohast tundi ning kooli KiVa-meeskond pakkus tegevusi vahetundide sisustamiseks.

Koolis jätkub arutelu järgmise õppeaasta päevakava muudatuste võimalikkusest ning selle plussidest ja miinustest. 8. klasside õpilased rikastavad koolielu mitmekülgsete loovtöödega, korraldades nii matemaatikaõhtuid kui spordiüritusi.

Jaanuari keskel käisid Türi põhikooliga tutvumas ja meie õpingidest snitti võtmas Tõstamaa keskkooli õpetajad. Jätkub koostöö Türi raamatukoguga – „Lugemisisu“ pakub noortele väikeseid lugemisväljakutseid ning erinevad klassid käivad raamatukogu tööga tutvumas.

Igakuiselt toimub koolis õpetajate lugemisklubi, andes võimaluse lugemismuljete jagamiseks. Jaanuarikuine õpetajate teatrikülastus Tartu Sadamateatrisse etendusele „Elleni sekund“ haalus samuti raamatuga, põhinedes eelmise aasta „Presidendi raamatuklubi“ soovitatud Maarja Unduski kirjutatud teosel „Ellen Niit. Heleda mõtte laast“.

ANN VALANG, inglise keele õpetaja

Ida-Friisimaa Teetied saksa keele tunnis

Rahvusvaheliselt tähistatakse 21. jaanuaril kallistamisepäeva – ja teejoomisel on Ida-Friisi kultuuris üsna sarnane eesmärk: soojendada ja lähendada inimesi.

Idafriislased, kes Saksamaal Põhjamere ääres elades on alata tuult meelevallas, peavad Teetied'i ehk teeaega kuni kuus korda päevas. Tegemist on traditsiooniga, mille juured ulatuvad sajandite taha ja mis on nii oluline, et on arvatud UNESCO maailmapärandi nimistusse.

Meie kaheksanda klassi saksa keele huvilised uurisid eelnevalt Ida-Friisi teekultuuri ja proovisid sel päeval õppekõrgis teed valmistada ning nautida. Tund täis emotsioone ja maitseid!

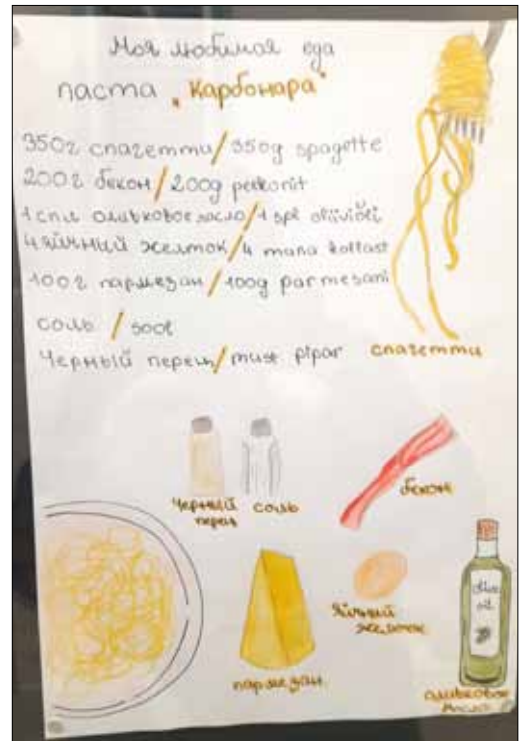
Õpilased soojendasid eelnevalt teekannud, mõtsid välja teekogused, lasid teel täpselt kolm minutit tõmmata ja pidasid kinni reeglist, mille kohaselt tõstetakse teetassi kõigepealt *Kluntje* ehk suur suhkrutükk, mis vahvalt krudiseb, kui sellele kuum tee valada. Mitte segada!

Viimasena tuli teele lisada koorekulbikesest vastupäeva mööda tassiaart libistades koor ja oodata *Wulkje* ehk pilvekese tõusmist teepinnale. Kõik pidasid hinge kinni – kuid pilvekesed peitsid end salapäraselt tassipõhja, nagu hoitakse saladuses ka Ida-Friisi teesegu täpselt koostist.

Pisukest pettumust *Wulkje*'te liigse tagasihoidlikkuse pärast aitasid leevendada kodus küpsetatud saksapärased moosiga teeküpsiste ehk *Kluntje*'de krõbistamine ja vestlus heas seltskonnas.

Kui lugejatel tekkis huvi, miks tuleb koort lisada tassi vastupäeva ja miks on vaja teelusikat alles siis, kui tee on tassist otsa saanud, küsige julgelt 8. klassi saksa keele õppijate käest!

JAANIKA EIK, saksa keele õpetaja

Poolaasta vene keelega

Teist aastat järjest on koolis väga populaarsed samovariga teejoomise vestlustunnid. Tuletame meelde õpitut sõnavara. Tutvume Peipsi-äärse teejoomise kultuuriga – õpilased loevad ette ilmunud artikleid vanadest traditsioonidest, keedusuhkru valmistamisest jne. Ühe endise õpilase sõnul: „See on maailma parim tund – saab süüa ja juua...“. Suur tänu õpetaja Maigile, kes usaldab meid toimetama õppekõrgis, ning aitäh õpetaja Helenile, et meil on alati tee kõrvale midagi krõbistada.

B-võõrkeele (vene, saksa, soome keele) õppijad panid end proovile ka meie ühisüritusel kooli aualas. Harjutasime publiku ees esinemist, osa õpilasi proovis ka mikrofoniga rääkimist. Ürituse teema oli *halloween*'i tähistamine. Soome, saksa ja vene keele gruppide ühine ülesastumine päevateemaliste luuletuste, laulude ja mängudega lõppes õpetaja Ave-Maria koostatud Kahootiga.

Jaanuarist on vene keele klassi klaasseinal avatud ka näitus „Minu lemmiktoit“. Autoriteks on 8. klasside õpilased. See on kokkuvõtte teemadest „Mida ma söön?“ ja „Kohtumine kohvikus“. Žürii veel toimetab parimate väljaselgitamisega.

ANNELII EIBAK
vene keele õpetaja

Aasta alguse mõistete (tähestikulises järjekorras) kordamine

- eesti kirjanduse pidunädal - päevaküsimused kirjandusõpetajate ruumide akendel, kirjanikuhärja Tammsaare tervitus, kuulde-mängu joonistamine, etteajad Tammsaare mail
- iseõppepäev - kodune õpisööst ja ema tehtud lõunasöök, õpetajad e-jututoas ja koolimajas õpilasi otsimas
- jalgpall - osavuse näitamine: algklassiõpilased palli vedamas, väravaid löömas ja harjutusi kombineerimas
- liikumispeo ettevalmistus - võimlemiskavade lauskoostamine, -harjutamine, esinemisrõivaste õmblemine, õpetajate salajased proovid
- loovtööde kirjutamine - kirjutamisaja nappus uurimistööde küsitluste täitmise ja loovtööprojektides osalemise tõttu
- laulukoorid leelotamas - laste- ja neidudekooi kogunemine pühapäeval ja üheslaulmine üle-eestilise neidudekoooriga Leelo
- olümpiaad - õpilase puudumine ainetundidest silmatorkava

- õpihimu tõttu (seega saadavad aineõpetajad nad eraldi ruumi aja peale ülesandeid lahendama)
 - proovieksam - õpilaste ja emakeeleõpetajate viibimine kolm tundi samas ruumis nii, et kõige paremad mõtted klassist välja ei pääse
 - rahvastepall - eriti suur hulk rahvast tunnis palli mängimas (õpetaja suunab osa rahvast bussiga mujale võidu peale mängima)
 - spordimälumäng Bumerang - vastuste õhku viskamine ja hea soorituse korral nende tagasipõrge punktidenä
 - tasemetöö - kindla ajavahemiku jooksul taseme ja töö hoidmine
 - teatrikülastus - teatrimajja minek, et vaadata, kui palju loetud raamatust lavale on jõudnud või millistest lavastusest hea lugemisraamatu saaks
- Jaanuari mõisted on kõigil õpilastel tänaseks omandatud.
T 2025

SOOJUSPUMBAD ÕHK-, VESI-, MAA

Telefon: +372 518 3495
E-mail: ratienergia@gmail.com
rati.ee

Müük, paigaldus.
Hooldus, remont.
Märgpesu.

PARIMAD HINNAD!

www.ehituspuit.com

Sise- ja välisvoodrilaud, terrassilaud, ehituspuit

Kohaleveo võimalus.

PAIDE, PRÄÄMA. Avatud E-R 8-17.

Ostame

okas- ja lehtpuupalki, hinnad head ja raha kohe kätte!

Info 503 0452, 510 5565, investor@investor.ee

TÜRI LINN 100: sajandivanune linn pildis

Türi linnal on peagi saabumas suur juubel. Eesti Vabariigi valitsuse otsusega sai 2. juulil 1926. aastal Türi linna õigused. Paljudes perealbumites on säilinud veel möödunud põlvetest vanu fotosid Türi linna kujutavatest vaadetest. Heidame siin leheveergudel pilgu neile päevapiltnikele, kes neil ammustel aegadel linnaelu piltidele jäädvustasid.

Kõige tuntum nendest päevapiltnikest oli kindlasti **Avelinius-Friedemann Tõnisson**. Tema ateljeeruumid asusid eri aegadel Kaare, Vainu, Jaama ja Viljandi tänaval. Viimane tema ateljee asus Viljandi tn 5 maja taga hoovipoolses osas. Seda kasutati pildistamiseks veel ka 1990. aastatel. Nüüdseks on see ümber ehitatud autopesulaks.

Kuna Aveliniuse ateljee oli nii kesklinnas ja tiheda liiklusega paigas, siis on seda piirkonda ka kõige rohkem Türi linnas jäädvustatud. Piisas sellest, kui mõni auto või hobuveok peatus maja ees ja pilt oligi tehtud. Kuna ühelgi tollaegsel päevapiltnikul omal autot ei olnud, siis suuremat rõhku pandigi lähiümbruse jäädvustamisele. Aveliniuse tehtud piltide eeliseks on ka asjaolu, et ta kirjutas foto esiküljele lühidalt selgitava info, kus pilt tehtud ja sageli pani juurde aastaarvugi. Üldjuhul oli foto taha lõõdud ka kummitempel nime ja aadressiga. Sellega võttis ta endale vastutuse foto kvaliteedi eest ja see oli ka ühtlasi reklaam. 1940. aastal loobus ta vabatahtlikult oma kauplusest ja ateljeest, mis päästis ta ka soovimatust reisist Siberisse.

Väga kireva elukäiguga päevapiltnikuks oli Türil **Ado Treufeldt**. Temale meeldis rohkem ringi käia, sest tema temperamendiga mees ei suutnud ateljees kohapeal istuda ja kundesid oodata. Kui tema Türil inimesi pildistas, siis juhtus tihtilugu sedamoodi, et ta sokutas ka iseennast pildi peale. Tema tunneme piltide pealt ära musta kõvakübara järgi. Kuna ta oli pidevas rännakutuhinas, siis polnud tal aega ka pereloomisele mõelda. Nii ringi rännates nalja- ja naistemehena läks enamasti kaotsi ka tema looming, sest valmistatud klaasnegatiivid jäid üldjuhul maha tema viimaste naistuttavate juurde. Üks moment oli tal siiski vaba hetke ja tänu sellele sündis tal ainuke tütar Senta, keda ta lapsena väga hoolega pildistas. Viimane ports Ado tehtud pilte tuligi välja Rapla prügimäelt peale tütre surma. See oli vene ajal, kui inimestel oli võimalus veel prügimägedel kolada ja aardeid otsida.

Tõsine päevapiltnik oli Türil ka **Juho Valvet** (1939. a-ni Johan Veltson). Algselt töötas ta oma äia majas Vainu tänaval, 1935. aastal kolis vabanenud ruumidesse Jaama tänaval, kus varem oli Avelinius töötanud. Tema tehtud pidid tunneb üldiselt ära sakiliste äärte järgi. Alates 1939. aasta oktoobrist töötas J. Valvet juba Tallinnas, kuid Türit ta ei unustanud. Tema poolt on negatiividele jäädvustatud Türi linna tänavate kaupa sõjapurustuste tagajärjel hävinenud majadest. See oli ilmselt tellimustööna tehtud, sest arhiivis on vaid negatiivid ja fotopaberil pole ma neid senimaani kohanud.

Mitte ainult sõjatuli pole hävitanud Türi linna. Mitmed huvitavad arhitektuurilise lahendusega ajaloolised majad on põlema pandud alles viimastel aastatel. Vähemalt tänu fotograafidele on need igaveseks säilitatud fotopaberile.

Türil oli päevapiltnikuks ka **J. Piir**, kes on oma elukohaks märkinud Väike-Pärnu tn 6 omal ajal. Oma nime lõi ta kummitemplitiga foto tagumisele küljele ja sellega kogu info piirnebki. Võimalik, et ta pidas hoopis muud ametit, aga kui keegi oskab midagi rohkemat lisada, oleksin tänulik.

Kui elu ja tervist ning viitsimist on, siis järgimisel korral heidame pilgu peale sõjajärgsetele Türi piirkonna fotograafidele.

TÜRI PÄEVAPILTNIK RENE VILJAT

KOMMENTAAR

Türil on vedanud. Sajandivanune linn tähendab seda, et selleks ajaks, kui linn sündis, oli pilditegemise komme ka meie maale jõudnud. Mitte küll igasse majapidamisse. Pigem oli tähtsündmusete ja samas ka peresündmuste jäädvustamine usaldatud õppinud pildistajate hooleks. Nagu Rene Viljati jutust selgub, on Türil nende õppinud ehk siis kutseliste fotograafidega vedanud. Pilte Türi linnast leiab nii muuseumist kui kodualbumitest. Päris mitmeid fotoraamatuid on Türi linna vaadetest ilmunud ja ilmselt ilmub veelgi. Loodetavasti saame teha mõne pildilise ülevaate ka hilisematest aegadest. Esimesse väljapanekusse valis Rene just mõned linna algusaastaid, 1920-30ndaid puudutavad pildid.

TEET REIER, toimetaja

Paide tänav algus. FOTOD: RENE VILJATI KOGUST

Vaade Türi linnale raudteejaama veetornist 1926. aastal.

Vaade kiriku tornist 1926. aastal.

Türi preilid rannas linnaõiguse saamist tähistamas.

Türi mehed tähistasid linnaõiguse staatust vaoshoitumalt ja tegid vaid väikese tagasihoidliku pikniku kodus.

Türi Tarvitajate Ühisuse hoone, mis valmis 1926. aastal.

SPORDIÜUDISED

Kuldne kuu toodi jaanuaris Rakverest koju

28. jaanuaril toimus Rakveres 4.-5. klasside rahvastepalliturniir. Maakonnast said edasipääsu Türi põhikooli tüdrukud kahe võistkonnaga. Olime väljas 5. klassi võistkonnaga ja 4. klassi võistkonnaga.

Neiud teadsid, et viiendike jaoks on see viimane võistlus ja rohkem ei tule nende vanuseklassile rahvastepallis võistluseid. Seega võtsid nad kõik, mis võtta andis. Oma alagrupist väljusid nad võitjatena ja finaalmängud mängiti samuti kindlalt võitudele. Tasuks suurepärase esimene koht. Meie tüdrukud on parimad.

Võistkonna aitasid võidule: Kädili Jõesuu, Emma Martjak, Elisabeth Nurmsalu, Laura Päär, Maribel Puidet, Sandra Tepner, Sofia Remmelg, ja Marleen Isakar.

Emma Martjak ütles: „See oligi loogiline jätk eelnevatele aastatele. Kaks aastat tagasi olime vabariigis kolmandad, eelmisel aastal teised ja nüüd oligi võit ainult vormistamise küsimus“. Nii ka läks. Tüdrukud teadsid, et on tugevad ning näitasid seda ka teistele.

Tüdrukute õpetaja Merle Vantsi ütles: „Kui meenutada neid tüdrukuid esimeses klassis, siis nii mõnigi kartis palli ja rahvastepall polnud kõige meeldivam. Nüüd on nad Ida-regiooni parimad ja mängust on saanud üks lemmikmänge. Suurepärase töö.“

Türi põhikooli neljandate klasside võistkond mängis väga südikad mängud. Ei jäänud palju puudu, et pääseda nelja parima sekka. Mängu algused olid väga head, kuid lõpp vajus ära. Õnneks on neil aega veel mängida ka uuel aastal. Saavad veel harjutada ja ennast tõestada.

Üldarvestuses kuues koht. Võistkonnas mängisid: Teili Gritšenko, Jete Paavel, Heleri Välimäe, Heleene Marie Pärenson, Keitilin Pipar, Önneliis Laura Mäits ja Adele Kinsiver. Õpetaja Liisa Gritšenko ütles: „Tüdrukud mängisid veidi arglikult, kuid näitasid siiski sisu. Vastased ei olnud võitmatud, kuid sel korral läks nii. Selline see sport on. Igast mängust võeti kaasa midagi, et uuel aastal olla veel tugevam võistkond. Tüdrukud olid väga tublid.“

LIISA GRITŠENKO

Hõbedased noored saabusid pronksmedalitega

27. jaanuaril toimus Ida-Virumaal Jõhvi Spordihallis 1.-3. klassi rahvastepalliturniir. Kohal olid võistkonnad üle Eesti alustades Harjumaast, liikudes läbi Järvamaa Lääne-Virumaale ja Pärnumaale ning lõpetades Ida-Virumaaga.

Poisid mängisid kahes alagrupis ja võitsid kõik mängud, lunastades pääsu esinelikusse. Poolfinaalis tekkis väike komistus ja tuli esimene kaotus Kindluse koolile. Kahjuks sel korral võistlussüsteem toetas nõrgemaid ja meie langesime 3.-4. koha mängu, mille loomulikult võitsime. Kahjuks alagrupimängu kaasa ei antud ja lisamängu ei tulnud. Üks kaotus vaid võitjatele ja tasuks „hõbedane“ kolmas koht, sest olime ju teisest kohast tegelikult tugevamad. Võistkonnas mängisid: Gregor Gritšenko, Kren Kald, Kren Kiik, Martin Iljin, Roland Takk, Romet Junolainen, Kerdo Ruul.

Tüdrukud mängisid head mängud ja ületasid end. Maha peeti kuus tugevat mängu, millest võideti neli ja kaotati vaid kaks. Tüdrukud jäid punktiliselt jagama 2.-3. kohta, aga kuna omavahelise mängu võitis Aruküla, siis said nemad teise ja Türi kolmanda koha. Võistkonnas mängisid: Jenny Peterson, Keisy Kiik, Elisabeth Uusmaa, Lilian Harak, Loore Sofia Karu, Mirtel Vigand ja Paula Piirmets.

Õpetaja Liisa ütles, et õpilased olid väga tublid. Koos pingutati ja panustati, koos naerdi ja nuteti. Oli õpetlikke hetki, mis panid mõtlema kogu võistkonna ja oli hetki, kus tunti uhkust üksteise üle. Oli rõõm olla nende noorte juhendaja ja õpetaja. Ikkagi Eesti kolmandad tiimid kuni kolmanda klassi arvestuses.

Türi noortevaldkonna tegijad tõusid tunnustusgalal esile

Paide muusika- ja teatrimajas toimus 26. jaanuaril, pidulik tunnustamisgalal, kus kuulutati välja Järvamaa noorsootöö konkursi „Aasta tähed 2024/2025“ laureaadid. Türi valla inimesed ja organisatsioonid pälvisid tunnustust mitmes kategoorias: esile tõusid Türi põhikooli õpilasesindus, Türi noortekeskus ning noor eestvedaja Jade Rajasaar.

Kandidaate sai konkursile esitada 25. novembrist kuni 16. detsembrini. Seitsmes kategoorias laekus kokku 48 avaldust. Avalduste põhjal selgitati detsembri lõpus välja nominendid ning jaanuari lõpus tunnustati laureate pidulikul galal.

Türi põhikooli õpilasesindus pälvis kaks tunnustust

Gala üks rõõmustavamaid sõnumeid Türi vallale tuli Türi põhikoolist: „Aasta osaluskoogu“ tiitli pälvis Türi põhikooli õpilasesindus. Tegemist on osaluskooguga, kes ei täida üks-

nes ülesandeid, vaid kujundab sihikindlalt koolikultuuri. Nende tegevuses on energiat, loovust ja koostöötahet ning soov päriselt koolielu paremaks muuta. Õpilasesinduse mõju on märgatav nii koolimajas kui ka kogukonna ettevõtmistes.

„Aasta tegu või sündmus“ kategoorias tunnustati laureaadiks Türi põhikooli õpilasesinduse projektipäev 2025 „Oskus ohus“. Projektipäev on sündmus, mida ootab kogu koolipere ning mis on mitmel viimasel aastal valitud ka kooli aasta teoks.

Noortesõbralikum noortelasutus on Türi noortekeskus

„Noortesõbralikum noortelasutus“ kategooria laureaadiks kuulutati Türi noortekeskus. Noortekeskusest on kujunenud koht, kuhu noored tulevad mitte kohustuse, vaid oma sooviga. Seal saavad noored tegutseda turvalises ja toetavas keskkonnas, kus neid kuulatakse, võetakse tõsiselt ning kaasatakse päriselt. Türi noortekeskuses ei

ole noored üksnes osalejad, vaid ka loojad, eestvedajad ja partnerid.

Aasta aktiivne noor on Jade Rajasaar

„Aasta aktiivse noore“ tiitli pälvis Jade Rajasaar, kes on 2024/2025. aastal olnud Türi valla noorte seas üks silmapaistvamaid ja mitmekülgsemaid eestvedajaid. Teda on märgata koolis, noortekeskuses ja kogukonnas ning samuti projektitegevustes. Jade tugevus ei seisne üksnes tegutsemisjulguses, vaid ka oskuses tuua kaasa teisi noori ja panna nad särema. Ta ei piirdu osalemisega, vaid loob ise võimalusi, kaasab teisi ning annab ettevõtmistele sisu ja tähenduse.

Kuidas laureaadid selgusid

Võitjad valis komisjon, kuhu kuulus igast Järvamaa omavalitsusest üks noor ja üks noorsootöötaja ning SA Järvamaa esindaja. Kategooriate „Noortesõbralikum noortelasutus“ ja „Aasta aktiivne noor“ laureaadid saavad lisaks tunnustusele ka

rahalise preemia, mille on välja pannud SA Järvamaa. Sündmust kaasrahastab Euroopa Liit.

Türi valla nominendid, kandidaadid ja laureaadid

Aasta tegija huvihariduses ja huvitegevuses

Nominendid: Kärü malevarühm; Ronja Juuse

Aasta osaluskoogu

Laureaat: Türi põhikooli õpilasesindus

Aasta tegu või sündmus

Laureaat: Türi Põhikooli õpilasesinduse projektipäev 2025 „Oskus ohus“

Kandidaat: Türi Noortekeskuse ja Perepesa jõulumaa

Parim noorsootöötaja

Nominendid: Birgit Jürjens; Ingrid Hiis; Reelika Roosileht-Bork

Noortevaldkonna sõber

Nominent: Türi haldus

Noortesõbralikum noortelasutus

Laureaat: Türi noortekeskus

Aasta aktiivne noor

Laureaat: Jade Rajasaar

Kandidaat: Karola Lee Aasavelt

TEKST: MERLE RÜÜTEL

FOTO: TEET REIER

Türi sportlased pälvisid Metsajõel Järvamaa spordiaasta kõrgeimad tunnustused

30. jaanuaril 2026 toimus Metsajõel Järvamaa 2025. aasta parimate sportlaste tunnustamine ja autasustamine. Türi valla sportlased olid esindatud mitmes kategoorias ning laureaditiitlid jõudsid nii individuaalaladel kui ka võistkondlikus arvestuses Türi tegijateni.

Järvamaa aasta meessportlaseks kuulutati vibulaskja Robin Jäätma, kes saavutas maailmameistrivõistlustel 9. koha. Tunnustusega kaases 1000 euro suurune preemia SA Järvamaalt. Järvamaa parima naisportlase tiitel läks vibulaskurile Lisell Jäätma, kes tuli maailmamängudel teisele kohale; spordiliit premeeris teda 1000 euroga. Lisaks pälvis Lisell Jäätma ka Järvamaa Sporditähe tiitli.

Türi valla sportlasi kuulutati laureaatideks ka teistes kategooriates. Naissseenioride arvestuses tunnustati parimaks Merle Vantsi. Järvamaa 2025. aasta spordipereks kuulutati Türil elav Gritšenko perekond – isa Vadim, ema Liisa ning lapsed Gregor ja Teili. Vadim tegeleb pikamaajooksuga, Liisa tuli 2025. aastal mitmekordseks Eesti meistriks N35+ vanuseklassis ning võitis medaleid ka Balti meistrivõistlustelt. Gregor ja Teili osalevad piirkondlikel koolispordi- ja muudel võistlustel. Liisa on kehalise kasvatuse õpetaja Türi põhikoolis, tegutseb kergejõustikuklubi Järvala juures ning kuulub Türi spordiklubide liitu juhatusse. Koos pereisa ja vabatahtlikega korraldatakse kuueetapilist Türi Maratoni.

Türi valla nominendid 2025. aasta parimate valimisel

Mehed

Robin Jäätma – laureaat

Andreas Kase – nominent

Mehis Muru – nominent

Naised

Lisell Jäätma – laureaat

Evely Kaasiku – nominent

Võistkonnad

Orienteerumisklubi JOKA – laureaatvõistkond (koosseisus Mehis Muru, Evely Kaasiku, Sigrid Ruul, Juho Westerlund, Raiko Marrandi)

OKA naiskond – nominent (Sigrid Ruul, Anna Mia Atonen, Evely Kaasiku)

Neiud

Aureelia Kasar – nominent

Noormehed

Oskar Männa – nominent

Naisseeniorid

Merle Vantsi – laureaat

Siiri Poopuu – nominent

Järvamaa sporditäh

Nominendid: Sten Perillus ja Sheril Tankler

Järvamaa sporditähe tiitli pälvis Lisell Jäätma.

VASTUVÕTT 2026!

Head põhikooli lõpetajad, olete oodatud osa võtma!

Juba varsti algab 2026. aasta vastuvõtutrall. Märtsis alustame ringsõitudega põhikoolidesse, kus meie noored jagavad põnevaid teemasid ausalt ja vahetult, kohtume põhikooli lõpetavate lastevanematega, ootame õpilasi üheks päevaks TÜG-i, et kogeda ehedat päeva gümnaasiumis. Ole kursis meie selle aasta tegevuste, vastuvõtutingimuste ja protsessiga kooli Facebooki ja Instagrami ning kodulehe vahendusel. Uuendusi selle aasta vastuvõtuprotsessis on mitmeid, seega leidke endale sobiv aeg ja koht ning tulge kuulama, milliseid võimalusi on meil edasiõppimiseks pakkuda.

Õppekäigid jaanuaris

Uue õppeperioodi alguses, 14. jaanuaril sättisid meie kümnendikud suuna Tallinna poole, et Rahvus-
raamatukogus osa saada kahest kirjandusega seotud töötoast: uurisime eest ja seest ja tagant vanu
raamatuid ning saime teada 1960ndate kultuuriasta kohta siin- ja sealpool raudset eesriiet. Pärast
kirjanduslikku käiku läksime KUMUsse (pildil), kus meile õpetati, kuidas vaadata kunstiteost. Õpilased
said vastavalt etteantud juhisteile ise tutvustada mõnd teost ja tänu muuseumiõpetaja selgitustele
„tundsime päriselt, kuidas me targemaks saime“, nagu ütles Brittel.

27. jaanuaril käisid abiturientid õppekäigul Tallinna raekojas, giid Aliis näitas meile nii kodanike saali kui ka kohtusaali, tegime väikese ringi ka vanalinnas, kus nägime barokkstiilis, gooti, renessansi, juugendi ja klassitsistlikus stiilis ehitatud maju.

Heleriini muljed: „Oli väga lahe õppekäik, sest giid teadis, millest räägib, ei rääkinud igavalt, lõi seoseid tänapäeva nähtustega, mida me enda ümber näeme. Kaasas meid oma jutu sisse, esitas küsimusi, juhtis tähelepanu erinevatele asjadele raekoja hoones. Vanalinnas nägime majade kujusid, mida pole varem täheleegi pannud. Rääkis noortepäraselt, nii et oli huvitav kuulata.“

Õhtul nautisime sobilikult eesti kirjanduse pidunädalale Draamateatris A. Kiviräha tükki „Vaimude tund Koidula tänavas“, mis on kirjutatud „Tõe ja õiguse“ viie osa põhjal – meie abiturientidel oli seda

huvitav vaadata, kuna nad on kõik osad läbi lugenud ja ka Kiviräha näidendi.

Jaanuari õppekäikudele pani punkti 11. klasside osalemine „Tõe ja õiguse“ I osa 100. aastapäevale pühendanud konverentsil 29. jaanuaril. Kuulasime, kuidas on seotud „Tõde ja õigus“ ning vaimne tervis ja mida see ikkagi tähendab, kui öeldakse, et „Tõde ja õigus“ on eesti rahvuse piibel.

Eesti kirjanduse päeval, 30. jaanuaril tervitas kirjandusõpetaja kõiki koolituliijaid kommiga, mille küljes oli lugemise või raamatutega seotud tsitaat, ning keskpäeval oli meeleolukas eesti kirjanduse viktoriin.

SPORDIUUDISED

Lisell Jäätma USA suurturniiril Lancaster Classicul

23.–25. jaanuaril, võistles Lisell Jäätma USA suurturniiril Lancaster Classicul. Tegemist on oma formaadi poolest erilise võistlusega, mis nõuab laskuritelt maksimaalset keskendumist ja vastupidavust. Lastakse küll tavapärased 60 noolt, kuid kõik järjest – pärast 30 noolt pausi ei tehta. Kvalifikatsioonis kuuenda asetuse saanud Lisell näitas duellides suurepäraselt laskmist, kui alistas 1/8-finaalis vastase maksimumskooriga. Veerandfinaalis tuli seekord vastu võtta napp, vaid ühe-punktiline kaotus Suurbritannia laskurilt. Sellega Liselli võistlus küll lõppes, kuid tugevas konkurents is lõpetas ta võistluse kõrgel 5. kohal.

Selgusid Eesti meistrid

Suusaorieenteerumise Eesti meistrid lühi- ja tavarajal selgusid Valge-
hobusemäe ümbruse metsamaastikel, mis oma järskude nõlvade ja
lohkudega pakkus võistlejatele tihedas lumesajus ja tuisus tõelise
katsumuse. Vaatamata nädalavahetusel lõõsanud tormiilidel ja

rohkele lumesajule õnnestus rajameistritel pea kahē ööpäevase järjepideva lumesaanidel radade sissesõitmisega hoida korras üle 60 km suusaradu ja tagada võistluste õnnestumine. Medalitele heitlemas oli ligi paarsada sportlast.

Meeste ja naiste eliitklassides oli eestlastele konkurentsi pakkumas ka lõunanaabrite paremik ning eelkõige just meeste võistlused kujunesid väga põnevateks. Põnevust pakkus ka endine laskesuusataja Kalev Ermits, kes nii lühi- kui ka tavarajal püsis raja esimeses pooles medalikonkurentsis, kuid siis hakkasid tulema eksimused ja ta lõpetas mõlemal päeval üheteistkümnendana. Lühirajal noppis võidu Kevin Hallop orienteerumisklubist Peko. Pea kogu võistluse liidrina sõitnud Chris Marcus Krahv murdis kitsal ja keerukal laskumisel suusaklambri ning langes medaliheitlusest. Meeste tavarajal võttis veenva võidu paari aasta tagune juunioride maailmameister Olle Ilmar Jaama (OK Peko) võiduajaga 1:34.24 ja edestas järgnevaid üle kolme minuti. Naiste eliitklassis võidutses mõlemal päeval suusaorienteerumises maailma esikümnesse jõudnud Doris Kudre.

Juunioride ja noorte võistlusklassides lootsime medalivõite ka Järvamaa noororienteerujatelt ja nii ka läks. Meesjuunioride M20 vanuseklassis pidasid mõlemal päeval omavahel põnevat kullaheitlust järvakad Kerto Kaasiku ja Kennet Keerberg Seekord jäi peale Kerto Kaasiku, kes krooniti kahekordseks Eesti meistriks. Klubi-kaaslase saagiks jäid seekord hõbemedalid. Naiste N18 vanuseklassis oli kindel võidusoosik eelmise aasta Euroopa noorte meister Anett Liisa Parts, kes seda favoriidi seisust ka õigustas. Talle kuulusid mõlemal päeval kindla eduga kuldmedali võidud. Samas vanuseklassis saavutasid 8. koha orienteerumisklubi JOKA neiud Kaisa Kallas lühirajal ja Lisete Solenikov tavarajal. Poiste M14 vanuseklassis saavutasid Christofer Valang lühirajal 5. ja tavarajal 6. koha, Oliver Järvis lühirajal 5. koha, Oliver Poopuu tavarajal 6. koha ja Karl Märten Aren lühirajal 7. koha.

Veteranide vanuseklassides oli enamik klubi liikmeid tegevuses võistluste korraldamisega ja startida võimaldati vaid Siiri Poopuul, kel kaitsta eelmise aasta Eesti MV medalikohad. Medaliväärilised

sõidud õnnestus tal teha ka tänavu ja võita naiste N60 vanuseklassis tavarajal hõbe- ning lühirajal pronksmedal.

Meeri-Marita Paas pälvis maailmakarika V etapil 4. koha

Prantsusmaal Nîmes'is toimus 16.–18. jaanuarini maailmakarikasarja V etapp, kus osales 1358 laskjat 50 riigist. Plokkvibu naiste klassis võistles 72 laskurit 23 riigist. Kvalifikatsioonis saavutas Meeri-Marita Paas 587 punktiga 15. koha, mis tagas talle edasipääsu 32 parema hulka. 1/16-finaalis alistas Eesti sportlane prantslanna Alyssia Chambraud' tulemusega 145 : 142. 1/8-finaalis oli vastaseks hispaanlanna Paula Díaz Morillas. Väga tasavägises duellis lasid mõlemad sportlased maksimaalse tulemuse 150 : 150, kuid hisanoolega kindlustas Meeri-Marita võidu 10-punktilise tabamusega.

1/4-finaalis kohtus eestlanna hispaanlanna Andrea Muñoziga ja võitis tulemusega 146 : 145. Poolfinaalis tuli vastu võtta kaotus kolumblannalt Alejandra Usquianolt (147 : 149), kes võitis kogu võistluse kolmandat aastat järjest. Pronksimatsis kohtus Meeri-Marita Suurbritannia laskuri Ella Gibsoniga ning lõpetas võistluse kõrge 4. kohaga (142 : 146). Meeri-Marita Paasi kommentaar:

„Pronksimats oli väga raske. Tean, et ei lasknud nii hästi, kui suudan. Treeningplatsil oli väga pime, kuid finaaliplatsil jälle liiga ere, mistõttu ei näinud ma hästi. Seetõttu jäi ka üsna palju punkte saamata. Kokkuvõttes olen võistlusega rahul. Loomulikult kripeldab pronksimats, kuid näen, et see, mida treeningutel teen, töötab ka võistlustel.“

Meeri-Maritat ootab ees järgmine võistlus märtsi lõpus USA-s Las Vegases. Meeri-Marita kuulub vibuklubi Sagittarius koosseisu ning treenib nii kodukandis Türil kui ka välismaal Itaalias. Maailmareitingus hoiab ta 8. kohta ja Euroopa reitingus 3. kohta.

Team Estonia liikmetest esindasid Eestit veel Lisell ja Robin Jäätma, kes saavutasid vastavalt 9. ja 5. koha.

MTÜ MEERI SIHIB OLÜMPIALE

TEAVE

Türi vallavalitsus teatab projekteerimistingimuste andmise avatud menetluse algatamisest Türi linnas Tehnika tn 4a katastriüksusele (katastritunnus 83601:002:0312) olemas-oleva teenindushoone oluliseks (üle 33%) laiendamiseks. Projekteerimistingimuste andmise eelnõu ja sellega seotud materjalidega on võimalik tutvuda ajavahemikul 6.02.2026–22.02.2026 ehitisregistri keskkonnas (link valla veebilehel). Arvamusi projekteerimistingimuste kohta on võimalik esitada avaliku väljapaneku jooksul kas samas ehitisregistri keskkonnas või vallavalitsus@tyri.ee.

Türi vallavalitsus teatab projekteerimistingimuste andmise avatud menetluse algatamisest aadressil Türi vald, Kirna küla, Mõisa tee 19 (katastritunnus 83601:002:0194) ühepereelamu rajamiseks. Projekteerimistingimuste andmise eelnõu ja sellega seotud materjalidega on võimalik tutvuda ajavahe- mikul 6.02.2026–22.02.2026 ehitisregistri keskkonnas (link valla veebilehel). Arvamusi projekteerimistingimuste kohta on võimalik esitada avaliku väljapaneku jooksul kas samas ehitisregistri keskkonnas või vallavalitsus@tyri.ee.

DETAILPLANEERING

Türi linnas asuvate Tehnika tänav 6b ja Tehnika tänav 6c kinnisasjade detailplaneeringu algatamise teade

Türi vallavalitsus algatas 20.01.2026 korraldusega nr 17 „Detailplaneeringu koostamise algatamine“ Türi val- las Türi linnas asuvatele Tehnika tänav 6b (katastri- tunnus 83601:002:1100) ja Tehnika tänav 6c (katastri- tunnus 83601:002:1880), ning osaliselt Tehnika tänav L2 (katastritunnus 83501:001:0104), Tehnika tänav 6a (katastritunnus 83601:002:0018), Terasa tänav 2 (katastri- tunnus 83501:001:0004), Terasa tänav 4 (katastritun- nus 83401:001:0496), Malmi tänav 4 (katastritunnus 83401:001:0491) ja Tehnika tänav 8b (katastritunnus 83601:002:2510) kinnisasjade maa-alale. Detailplaneeringu ala suurus on 22 570 m².

Detailplaneeringu eesmärk on Türi vallas Türi linnas asuvale Tehnika tänav 6b kinnisasjale ja Tehnika tänav 6c kinnisasjale uute hoonete (autopesula, kaarhall ehk PVC-hall, ladu ja kaup- lus-ladu) püstitamiseks ehitusõiguse määramine, hoonete teenindamiseks tehnilise taristu ning hoonetele ligipääsuks liikluskorralduse kavandamiseks. Detailplaneering on koos- kõlas kehtiva üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu algatamise korraldusega saab tutvuda Türi vallavalitsuse kantseleis ja majandusosakonnas nende töö- ajal. Elektrooniliselt on korraldus avaldatud ametiasutuse dokumendiregistris, millele on tagatud juurdepääs Türi valla veebilehel www.tyri.ee, samuti väljaandes „Ametlikud tea- daanded“.

Veendu ohutuses, see võib olla elupäästev

Türil F. J. Wiedemanni tänaval oli 18. jaanuaril kortermajas tulekahju, mis sai alguse pesumasinast. Õnneks ei kaasnenud põlenguga kõige kurvemaid tagajärgi.

Päästeamet tegi vallavalitsuse palvel sündmuse järgsel nädalal kortermajas kodunõustamised ning lepitati kokku jätku- tegevused ohutuse parendamiseks. Pilt oli trööstitu – elupäästev suitsuandur oli vähestes korterites.

On oluline rõhutada, et tuleõnnetusi aitab varakult avastada töökorras ja õigesse kohta paigaldatud suitsuandur. Lisaks on vaja vähemalt kord kuus suitsuandurit kontrollida ehk vajutada testnuppu veendumaks, et andur on töökorras. Tähele tasub panna, et anduri eluiga on olenevalt tootjast 3-10 aastat. Vastav info on reeglina seadme tagaküljel.

Kuigi krõbeda külmaga võib tekkida vajadus ahjuküttega elamutes koldeid tihedamini kütta, on mõistlik eelnevalt kütte- süsteemi ohutuses veenduda. Ka elektrist sõltuvate küttekehade kasutamisel võiks eelnevalt mõelda, kas maja elektrisüsteem oluliselt suuremale koormusele vastu peab. Alati on võimalus üle vaadata igapäevane tarbimine. Kui maja kütmiseks koor- mus elektrisüsteemile kasvab, saab ehk muid seadmeid vähem kasutada. Täiendavate küttelahenduste, näiteks soojapuhuri, elektriradiaatori kasutamisel tuleb veenduda, et pistikupesad ja pikendusjuhtmed oleks terved ega jääks uste vahele või saaks muul moel kahjustada. Jäätunud torusid ei tohi kindlasti soo- jendada leeklambiga ega üldse lahtist leeki kasutades.

Päästeamet pakub tasuta kodunõustamisi, kus vaadatakse üle eluruumid ja hinnatakse erinevaid ohte ning abistatakse lahenduste leidmisel. Kodunõustamise soovist kas iseenda, lähedase või abivajaja kodus saab märku anda, kui helistada riigiinfo telefonile 1247 või tellida nõustamine ohutusportaalis. MARTI SIIM, kogukonnatöö ja kriisivalmiduse spetsialist

146 elaniku võrra väiksem Türi vald

Türi valla elanike arv on taas kahanenud. Viimaste and- mete järgi on meid aastaga 146 inimese võrra vähemaks jäänud. See tähendab, et Türi vald, kus elab nüüd 10 319 inimest, on kaotanud pea poolteist protsenti oma rah- vastikust vaid ühe aastaga.

Statistika võib tunduda kuiv ja kauge, aga tegelikult ei ole elanike arv pelgalt number tabelis. Iga lahkunud inimene tähendab ka vähem maksutulul ning see omakorda mõjutab otseselt seda, milliseid teenuseid vald suudab pakkuda - alates lasteaedadest ja koolidest, kuni teede hoolduse, kultuuri ja sot- siaalteenusteni.

Värsked andmed näitavad, et oleme Järvamaa omavalitsuste seas suurima rahvaarvuga oma- valitsus, kuid samas oleme täna- vusel aastal ka kõige suurema kahanemisnäitajaga omavalit- sus Järvamaal.

Türi linnas elab ligi pool valla rahvastikust - 4876 inimest. Suuremad keskused on ka Särevere ja Väätsa, samuti Türi-Alliku, Kärü ja Oisu. Need

STEN PERILLUS, Türi vallavolikogu liige, Sotsiaaldemokraatlik erakond

ei ole lihtsalt punktid kaardil, vaid kogukonnad, kus inimesed tahavad elada, lapsi kasvatada ja tööl käia. Kui rahvastik väheneb, tekib paratamatult küsimus, kas teenuseid on mõistlik samas mahus hoida, kas koolid ja laste- aiad jäävad kestma, kas poed ja bussiliinid tasuvad end ära?

Rahvastiku vähenemise põhjused ei ole kellelegi saladus. Suremus on suurem kui sündi- vus. Noored lähevad õppima suurematesse linnadesse ega tule alati tagasi. Töökohti on vähe või ei vasta need inimeste

ootustele. Elamispind on küll soodsam kui Tallinnas või Tartus, aga tihti puudub nüü- disaegne üüripind või hästi planeeritud uusarendus. Samuti mängivad rolli teenuste kätte- saadavus ja üldine elukeskkonna atraktiivsus.

Mida siis teha?
Esiteks, vald peab seni- sest rohkem panustama töö- kohtade loomisesse ja ettevõt- luse toetamisse. Ilma tööta ei jää inimesed siia, ükskõik kui ilus on loodus või kui hea on lasteaed. See tähendab koostööd ettevõt- jatega, tööstusalade arendamist ja paindlikumat suhtumist uutesse ideedesse. Peame oma- valitsusena leidma vastuse - mis on see miski, mis toob ettevõtja meie juurde ja mida teistel oma- valitsustel pole.

Teiseks, oluline on elamuarendus. Noored pered vajavad kaasaegseid, energia- tõhusaid ja taskukohaseid kodusid. Kui neid Türi vallas ei ole, kolitakse sinna, kus need on. Kui eraettevõtja ei julge riskida ja investeerida, siis ohjad peab haarama omavalitsus. Eestis on

mitmeid edukaid näiteid sellest, kus omavalitsuse abiga luuakse moodne üürimaja, mis on noor- tele atraktiivne elukoht.

Kolmandaks, tuleb tegeleda Türi valla kui elukoha mainega. Me ei konkureeri ainult Paide linna või Järva vallaga, vaid kogu Eestiga. Türi peab olema nähtav, positiivne ja atraktiivne - koht, kus on hea elada, mitte ainult koht, kust läbi sõita.

Ja lõpuks - kogukond ise loeb. Inimesed jäävad sinna, kus nad tunnevad end vajalikuna ja hoituna. Tugevad kogukonnad, sündmused, kultuur ja sport ei ole „pehmed teemad“, vaid väga otseselt rahvastikku mõjutavad tegurid.

146 inimest vähem ei tähenda ainult 146 nime vähem rahvasti- kuregistris. See tähendab vähem makse, vähem lapsi koolis, vähem kliente kohalikele ettevõ- tetele ja lõpuks vähem võimalusi kogu vallale. Kui tahame, et Türi vald oleks elujõuline ka kümne või kahekümne aasta pärast, peame rahvastiku teemat võtma väga tõsiselt - mitte homme, vaid juba täna.

Türi valla eelarve eelnõu lühiülevaade

20. jaanuaril 2026 toimus Türi vallavolikogus 2026. aasta eelarve eelnõu 1. lugemine.

2026. aasta eelarve kogumaht on 26 477 754 eurot (põhitegevuse tulud 23 783 798 eurot + investeeringutulud 953 956 eurot + kohustuste võtmine 1 740 000 eurot).

Põhitegevuse tulude kavandata- v suurus on 23 783 798 eurot, suurenemine võrreldes 2025. aastaga on planeeritud 2,1%. Füüsiliste isikute tulumaks on planeeritud 13 544 858 eurot, kasv võrreldes 2025. aasta eeldatava täitmisega on planeeritud 5,2%.

Põhitegevuse tulud:
Maksutulud (üksikisiku tulumaks ja maamaks) 14 284 858 eurot;
Tulud kaupade ja teenuste müügist (omatulud) 2 224 770 eurot;
Saadud toetused 7 204 170 eurot;
Muud tegevustulud (saastetasu, veeressursi maks jne) 70 000 eurot.

Põhitegevuse kulude kavandata- v suurus on 22 757 835 eurot ja kasv võrreldes 2025. aastaga on planeeritud 2,8%.

Põhitegevuse kuludest on planeeritud personalikuludeks 13 306 969 eurot ehk 58,5%, majandamiskuludeks 6 005 321 eurot ehk 26,4%, toetusteks 3 287 746 eurot ehk 14,4% ning muudeks kuludeks (sh reservfond) 157 799 eurot ehk 0,7%.

Põhitegevuse kulud jagunevad: 57,8% haridus, 15,7% sotsiaalne kaitse, 12,0% vaba aeg, kultuur ja religioon.

Põhitegevuse tule- m on 1 025 963 eurot (põhitegevuse tulud miinus põhitegevuse kulud).

Investeeringuid on eelarves 4 118 380,01 eurot, millest 44,1% keskkonnakaits- e, 29,2% majandus ja 12,3% üldised valitsussektori teenused.

Suurimad investeeringuprojektid eelarves:
Türi linna avaliku ruumi kujundamise I etapp – Türi järve arendamine atraktiivseks rekreatsioonialaks – 1 328 057 eurot, millest toetus 800 580 eurot;
Teede rekonstrueerimised – 800 000 eurot (hetkel Jaama tänav);

Türi vallavolikogus jaanuaris 2026

- Toimus Türi valla 2026. aasta eelarve I lugemine, see lõpetati ning nüüd on aeg teha ettepanekuid volikogu komisjonides ja asutuste poolt.
- Kehtestati Türi valla eelarvest teise kohaliku omavalitsusüksuse alusharidusasutuse kulu katmises osalemise põhimõtted.
- Otsustati Türi vallana ühe mittetulundusühingu liikmest väl- jaastumine.
- Anti Türi vallavalitsusele Türi valla andmekogude asutamiseks ja nende põhimääruste kehtestamiseks volitused.
- Määrati Türi valla ametiasutuse hallatavate asutuste hooleko- gudesse ja nõukogudesse Türi valla kui asutuse pidaja ning Türi vallavolikogu esindajad.
- Kinnitati Türi vallavolikogu revisjonikomisjoni esimehe Sten Perilluse ettepanekul revisjonikomisjoni 2026. aasta tööplaan.
- Anti Türi vallale kuuluvale kinnisasjale seatud hoonestusõiguse seadmise lepingu tingimuste muutmiseks luba – pikendati Türi

Laenulepingute järgsed intressid 370 600 eurot;
Puiestee tn veetrass 100 000 eurot;
Ühistranspordi ligipääsetavuse tagamine 63 739 eurot toetuse arvelt;
Türi kultuurikeskuse ja struktuuriüksuste valgustehnika kaasajastamine 60 000 eurot, millest toetus 19 637 eurot;
Kaasav eelarve 50 000 eurot (2025. aasta võiduobjektid – „Prilli- kivi särama“ – Kärü keskväljaku arendus ja välijõusaal Laupale);
Investeeringute katteks kohustuste võtmine on planeeritud eelarves 1 740 000 eurot ning kohustuste tasumine 710 000 eurot.
Türi vallavolikogu otsustas lõpetada eelnõu 1. lugemise ning määras muudatusettepanekute ajaks 11. veebruar kell 17. Eelarve eelnõu muutmise ettepanekule lisab selle algataja põhjendused ja arvestused kavandata- vate muudatustega kaasnevate väljamine- kute ja nende katteallikate kohta.
Info valla finantsjuht Aime Roosioja, aime.roosioja@tyri.ee, tele- fon 5395 6116.

Kogukonnaseltsi taotlust maja pidada (Viljandi 60).
• Otsustati Türi valla vara valduse üleandmine ja vara ühis- kasutusõiguse muutmine.
• Kanti maha Türi vallale kuuluvat vara (töösse mitte läinud pro- jektid).
• Võeti Türi vallale rahaline kohustus.
• Määrati sihtasutuse Järvamaa nõukogusse volikogu poolt uued liikmed: Aili Avi, Jaanus Marrandi, Sulo Särkinen.
Jõudu tööle kõigile volikogu esindajatele asutuste nõukogudes ja hoolekogudes! Ees seisab eelarveettepanekute läbivaatamine ning eelarve kinnitamine.
Järgmine volikogu toimub 26. veebruaril kell 14 ning seda saab jälgida ka veebi vahendusel.
Head saabuvat Eesti Vabariigi 108. sünnipäeva!

Kõdu, Lauri ja Lungu külade tuulepargi detailplaneering

23. veebruaril algab Kõdu, Lauri ja Lungu külade tuulepargi detailplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek. Avaliku väljapaneku ajal saab materjalidega tutvuda Türi vallamajas ja Käru raamatukogus nende lahtiolekuaegadel ja veebis valla kodulehel. Avalik väljapanek kestab kuni 25. märtsini, mis on viimane päev arvamus esitada. Lihtsaim viis arvamus esitada on valla e-posti aadressil valavalitsus@tyri.ee, samas võib seda teha ka tavaposti teel või ise vallavalitsusse kohale tulles.

Avaliku väljapaneku järgselt võtab vald iga esitatud arvamuse osas omapoolse seisukoha ja saadab selle arvamuse esitajale. 7. mail toimuvad avalikud arutelud kella 13-15 Türi kultuurimajas ja kella 17-19 Käru rahvamajas. Avalikul arutelul tutvustatakse planeeringulahendust ja antakse tagasiside laekunud arvamuste osas.

Arvamus oodatakse kõigilt – nii nendelt, kes on tuulepargi rajamise vastu kui ka nendelt, kes on tuulepargi rajamise poolt. Lisaks avalikule väljapanekul esitatavatele arvamustele saadetakse planeeringulahendus ka kooskõlastavatele riigiasutustele. Valla ülesanne on tulevikus otsustada, millistel tingimustel planeeringualale tuulepargi rajada saab. Otsuse tegemisel tuleb lähtuda kogu asjakohasest infost, sh nii laekunud arvamustest kui ametiasutuste antud seisukohtadest.

Peale avalikku väljapanekut ja arutelu jätkatakse planeeringu koostamisega (juhul kui töö käigus ei selgu välistavaid asjaolusid), eelnõud täiendatakse ning esitatakse kooskõlastamiseks riigiasutustele ning arvamuse andmiseks isikutele, kes on avaldanud selleks soovi. Peale planeeringu kooskõlastamist läheb see volikokku vastu võtmiseks. Kui volikogu otsustab planeeringu vastu võtta, toimub taas avalik väljapanek ning arutelu. Peale vastu võtmise järgset avalikku arutelu läheb planeering heakskiitmisele maa- ja ruumiametisse ning peale heakskiidu saamist saab planeering minna volikokku kehtestamise lõppotsustamisele.

Planeering on aluseks edasisel ehitamisel. Planeeringus toodud kõiki nõudeid tuleb edasisel projekteerimisel ja ehitamisel

järgida. Planeeringus on esitatud tuulikute võimalikud asukohad ja maksimummäärad – see tähendab, et ei tohi teha esitatust suuremat, kuid võib teha väiksema, kui täiendavad nõuded seda nõuavad.

Lahenduse koostamiseks on läbi viidud keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille raames omakorda on tehtud linnustiku, loomastiku ja taimestiku uuringud, modelleeritud müra ja varjutust ning määratud palju erinevaid keskkonnamõju nõudeid.

Planeeringut koostatakse Türi valla üldplaneeringu koostamisel määratud tuulepargi arendusalale, järgides üldplaneeringus toodud tingimusi tuulepargi rajamiseks. Planeeringu eelnõu kohase lahendusega nähakse praegu ette 15 elektrituuliku (edaspidi tuulik) ehitamine. Tuuliku suurim lubatud kõrgus on 270 meetrit. Tuulikute juurde tulevad ehitamiseks montaažiplatsid, igast tuulikust lähtub elektrikaabel ning iga platsini viib tee. Tuulepargi teenindamiseks on planeeritud keskne tuulepargisisene alajaam ning sellest läheb põhivõrku maa-kaabliga kogu tuulepargis toodetud elekter. Täpne põhivõrgu ühenduse kaabli asukoht määratakse edasisel projekteerimisel koostöös maaomanikega. Igasuguse ehitise, sh ka teede ja kaablite, ehitamiseks on alati vajalik maaomaniku luba, kellegi maale ei saa ehitada ilma tema nõusolekuta või kohutumääruseta. Planeeringus on määratud ka

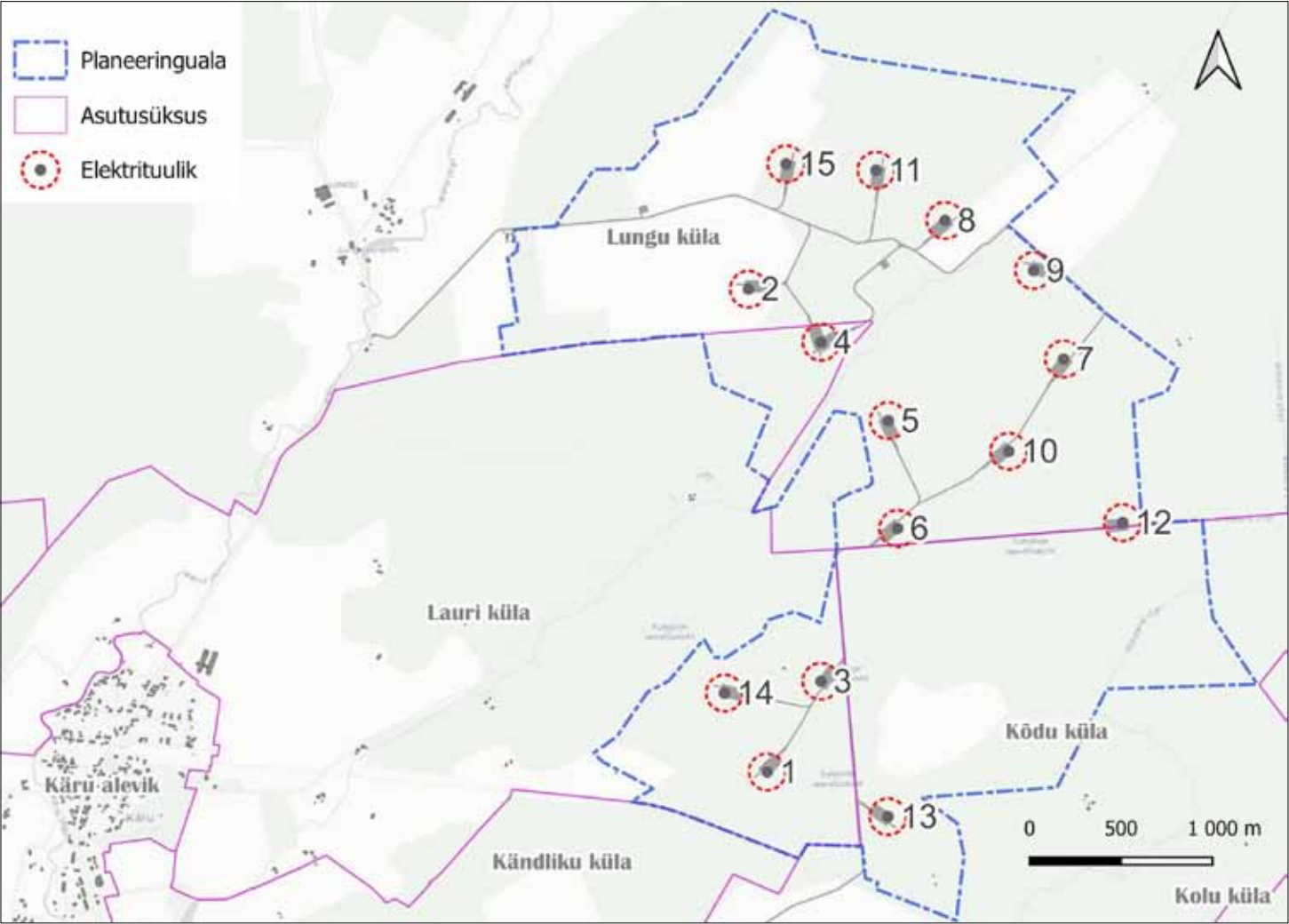
kaks ala võimalike salvestusjaamade ehitamiseks ning võimalikud tuletõrje veevõtukohad. Elektriühiliine planeeringuga ei kavandata.

Tuulikud on kõrged ja paistavad kaugele – planeeringu lisana on esitatud 11 kohast tehtud visualiseeringud, kuidas hakkavad maastikul 270 m kõrgused tuulikud paistma. Tuulikutega kaasneb varjutus – kui tuuliku laba jääb pöörlemisel elamu ja päikese vahele, siis tekib vilkuv vari. Eelnõus on määratud aasta kogubarjutuse lubatavaks määraks 8 tundi aastas (sh ei tohi varjutust olla päevas üle 30 minuti). Esineb neli maaüksust, kus tuleb teha täiendavad kokkulepped, tuulikuid varju esinemise perioodiks peatada või vähendada tuulikute suurust, et vari ei ületaks lubatud kestvust. Tuulikutega kaasneb ka müra. Eestis on välismüra jaoks määratud piirväärtus (ööine müra 45 dB) ja sihtväärtus (ööine müra 40 dB). Võrreldes teiste müraallikatega seatakse tuuleparkide kavandamisel eesmärgiks sihtväärtuse täitmine kui elamu omanikuga ei ole teistsugust kokkulepet. Hinnangu kohaselt on tuuleparki ümbritsevate majapidamiste juures on tagatud sihtväärtus 40 dB. Esineb kaks majapidamist, mille omanikega on tuulepargi arendajal sõlmitud vastavad kokkulepped ja nende õuealadel tagatakse müratasemed alla 45 dB.

Väljapanekul olevad planeeringu materjalid on mahukad koosnedes planeeringu seletuskirjast ja joonistest ning keskkonnamõju hindamise aruandest ja selle lisaks olevatest uuringute aruannetest. Planeeringu väljapanekul on olulisemaks dokumendiks planeering ise. Planeeringu joonistel on sealjuures esitatud alad ehitamiseks ning seletuskirjas tingimused, mida tuleb tuulepargi rajamisel järgida. Keskkonnamõju hindamise aruande ülesanne on esitada analüüse ning modelleerimised, mis tõestavad lahendusvariandi vastavust keskkonnamõue-tele ja anda planeeringu koostamiseks ning sellega seotud otsuste tegemiseks teadmisi.

Miks on tuuleparke vaja, kirjutab järgmises lehes kliimaministeeriumi esindaja. Kavandatav Lungu tuulepark annaks 5-7% sel aastal valitsuse poolt heaks kiidetud ENMAK 2035 kohasest juurde vajatavast maismaa tuuleenergiast.

AB ARTES TERRAE OÜ

Järva Rehvikeskus

Maakonnasuurim rehvi- ja veljeväljak!

SÕIDA TALVEL OHUTULT!

- ✓ Suurim valik talverehve maakonnas
- ✓ Poes olemas üle 500 talverehvi
- ✓ Professionaalne rehvivahetus
- ✓ Rehvide hoojaline hoiustamine

www.jarvarehvid.ee

53 09 07 46 Viljandi 13, Türi

DETAILPLANEERING

Türi valla Kõdu, Lauri ja Lungu külade tuulepargi detailplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek ja avaliku väljapaneku järgne avalik arutelu

Türi valla Kõdu, Lauri ja Lungu külade tuulepargi detailplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avalik väljapanek toimub 23.02.2026 kuni 25.03.2026 ja sellega saab tutvuda:

- Türi vallavalitsuses (Türi linn, Hariduse tänav 3) tööajal;
- Käru raamatukogus (Käru alevik, Viljandi maantee 17) tööajal;
- Türi valla veebilehel www.tyri.ee Valdkonnad kataloogi „Planeeringud, ehitus ja keskkond“ alamkataloogis „Detailplaneeringud“ menetluses.

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamus. Põhjendatud arvamus tuleb esitada kirjalikult (nõutav on esitaja nimi, kontaktandmed ja allkiri) Türi vallavalitsusele aadressil Hariduse tänav 3, Türi 72213 või e-posti teel vallavalitsus@tyri.ee. Avaliku väljapaneku järgne avalik arutelu toimub 7. mail 2026 Kell 13-15 Türi kultuurimajas (Türi linn, Hariduse tänav 1) Kell 17-19 Käru rahvamajas (Käru alevik, Lao tänav 35).

Türi vallavolikogu 29.03.2023 otsusega nr 37 „Detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ algatati Türi vallas Kõdu, Lauri ja Lungu külade alal detailplaneering. Detailplaneeringu ala suurus on orienteeruvalt 1006 ha. Detailplaneeringu ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamise eesmärk on rajada üldplaneeringuga ettenähtud perspektiivsele tuuleenergia alale taastuvenergiapark (tuuleenergia ning elektrienergiasalvestid). Planeeringuga muudetakse maakasutuse sihtotstarbeid osaliselt elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maaks (vajadusel moodustatakse eraldi krundid) ning määratakse ehitusõigus tuulikute ja energiasalvestite rajamiseks. Planeeringuga lahendatakse ka kruntidele juurdepääsud, teealad, tehnovõrkudega varustamine ning heakorra küsimused. Lisaks määratakse kitsendustega alad ja vajadus maa avalikku kasutusse võtmiseks või servituutide seadmiseks. Türi vallas Kõdu, Lauri ja Lungu külade tuulepargi detailplaneeringu koostamist korraldab Türi vallavalitsus, detailplaneeringu konsultant on AB Artes Terrae OÜ ja KSH koostaja LEMMA OÜ, detailplaneeringu kehtestab Türi vallavolikogu.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

26. veebruar alates 10.00

TÜRI NOORTEKESKUSES
Etteregistreerimine (kell 9-16)

telefonil 5323 2454

- kuivasilmatest
- silmarõhu mõõtmine
- optilised päikeseprillid

Kontroll 25€ , prillioستjale TASUTA

TEATER

P 8.03 kell 16 Naistepäeva tähistamine Käru rahvamajas Krahvi Teatri etendusega „Kas me sellist Eestit tahtsime?“ Autor Raind Rosengraft, lavastajad Rene ja Kätlin Raidsalu. „Kas me sellist Eestit tahtsime?“ on Meele-Lahutaja sarja neljas iseseisev etendus, mis jätkab juba mitmendat hooaega publiku poolt armastatud lavastuste seeriat. Iga Meele-Lahutaja number on eraldi terviklik etendus oma teema, tekstide ja ülesehitusega, kuid ühendavaks jooneks on äratuntav huumor, vahetu keel ja publikut kõnetavad olukorrad. Naistepäeva puhul pilet naistele 5€ ja erihind meestele 10€. Enne etendust ja vaheajal Sangaste lõõtsaklubilt väikene kontsert. Avatud kohvik. Arveldame sularahas.

KINO

R 13.02 kell 19 KINOKLUBI Oisu rahvamajas- dokumentaalfilm „Puuluup. Kaablid autos veel“ EST 2026. Puuluup on keskealine poistebänd, kes vallutas Eurovisiooni ja maailma lavad hiiu kanalde ning absurdset naljaka sõuga. Film viib vaataja lavatagustesse hetkedesse ja staarielu argipäeva, kus edu ja pereelu vahel tuleb leida tasakaal. See on lugu, mis paneb naerma, liigutab ja tõestab, et kunagi pole liiga hilja. Puuluup: Marko Veisson, Ramo Teder. Režissöör: Taavi Arus. Piletid 6/5€. Filmi kestus 95 min.

E 16.02 kell 19 Kinoõhtu Türi kultuurikeskuses- „Meie Erika“ EST 2026. „Meie Erika“ jutustab südamliku ja kaasahaarava loo Eesti olümpiasangar Erika Salumäe teekonnast lastekodutüdrukust maailmarekordite ja olümpiakullani. Filmi lavastaja on tudengi-Oscariga pärjatud German Golub ja nimiroolis tõusev täht Karolin Jürise. Film tõstab rambivalgusesse läbi aegade ühe edukaima Eesti sportlase, kes on pidanud kahe olümpiakulla ja arvukate rekorditeni jõudmiseks ületama rohkem väljakutseid, kui paljud ette kujutada suudaks. Piletid 6/5€. Vanusepiirang - vaatajatele alates 12. eluaastast.

T 17.02 kell 18 Kinoõhtu Kabala rahvamajas- „Meie Erika“ EST 2026. Piletid 6/5€.

K 18.02 kell 19 Kinoõhtu Käru rahvamajas- „Meie Erika“ EST 2026. Piletid 6/5€.

N 19.02 kell 19 Kinoõhtu Kädva küla seltsimajas- „Meie Erika“ EST 2026. Piletid 6/5€ müügil kohapeal tund enne algust.

E 23.02 kell 19 Kinoõhtu Oisu rahvamajas- „Meie Erika“ EST 2026. Piletid 6/5€.

KONTSERT

R 6.02 kell 18 Uus Kontsert esitleb- Olivier Messiaen „Kvartett aegade lõpust“ Türi kultuurikeskuses. Triin Ruubel Lilleberg- viiul, Kärt Ruubel- klaver, Meelis Vind- klarnet, Eric-Maria Couturier- tšello, õp Jaan Tammsalu vaheteksid. Prantsuse helilooja Olivier Messiaen (1908–1992) on muusikaajaloos omaette nähtuseks. „Kvartett aegade lõpust“ („Quatuor pour la fin tu temps“), on kirjutatud väga ekstreemsetes tingimustes 1940. aastal Saksa vangilaagris Poolamaal. Piletid Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses eelmüügist 10€, samal päeval 12€.

L 7.02 kell 18 Naisrühm Siirius 5. sünnipäevakontsert „Ma olen naine“ Türi kultuurikeskuses. Pileti hind 5€. Kaasa teeb ka segarühm Väiksed Viisud.

T 10.02 kell 18 Klassikatähed 2025- noor kitarrivirtuoos Harald Trass Türi kultuurikeskuses. Piletid 7/5€ müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses.

N 12.02 kell 19 Jazzliit ja Türi Kultuurikeskus LIVE | Blackout Trio. Kristjan-Robert Rebane – akordion, Karl Madis Pennar – kontrabass, Martin Petermann – trummid. Piletid Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses eelmüügist 10€, samal päeval 12€.

T 17.02 kell 12 TALVELAUL Väätsa rahvamajas. Info sirje.grauber@gmail.com.

K 18.02 kell 18 Eesti Vabariigi 108. aastapäeva kontsert Oisu rahvamajas. Esinevad kohalikud kollektiivid. Kõik on lahkelt oodatud!

R 20.02 kell 19 Eesti Vabariigi 108. aastapäeva kontsertaktus Türi kultuurikeskuses. Tunnustame Türi valla aasta tegu ja aasta tegija 2025 laureaate ning kuulutame välja Türi valla aasta küla 2025. Kõik on lahkelt palutud peoõhtust osa saamal Sündmus on tasuta.

L 21.02 kell 17 Maakondlik Eesti Vabariigi 108. aastapäeva kontsertaktus „Minu süda, Eestimaa“ Türi kultuurikeskuses (kutsetega).

N 26.02 kell 19 RÄNDPRASSING: Kaisa Ling ja Rene Paul ansamblist Kaisa Ling Thing Türi kultuurikeskuses. Suurejooneline „Rändprassing“ on kevadine kontsertetenduste sari, mis toob väiksematesse paikadesse üle Eesti särtsu, huumorit ja head muusikat. See pole tavaline istun-pimedas-ja-plaksutan kontsert, vaid vahetu elamus, kus piir lava ja saali vahel hajub, kui artistid vahepeal otse rahva sekka astuvad. Kõlavad peamiselt Kaisa ja Rene enda lood nii Kaisa Ling Thingi plaatidelt kui sahtlipõhjust – muusika, mis paneb jala tatsuma ja noogutama pea. Piletid müügil Fientas 25€, kontserdipäeval 30€.

VARIA

R 6.02 kell 19 Lõuna-Järvamaa mälumäng Türi kultuurikeskuses.

E 9.02 kell 18.30 Ühisarutelu „KÄRU TULEVIK ON MEIE KÄTES“ Käru rahvamajas. Head Käru inimesed! Kutsume teid kokku saama ja kaasa rääkima teemadel, mis mõjutavad meist igapäevaste ja meie kodukoha ilmet.

K 11.02 kell 13 MÄLUMÄNGUKLUBI kokkusaamine Türi

Tantsuõhtud 2026

Väätsa Rahvamajas

10. JAANUAR FOLKMEISTER

14. VEEBRUAR REIN KONTSON

14. MÄRTS RIVO REHE

11. APRILL JANNO RUUS

16. MAI TUULEST VIIDUD

20. JUUNI JAANISIMMAN ANSAMBLITEGA TOOMAS ANNI, VIIES DIMENSIOON

11. JUULI –TIP MALTS

15. AUGUST MELODY

12. SEPTEMBER NORMAALNE ÜHEMEHEBÄND

10. OKTOOBER TOOMAS KRALL

14. NOVEMBER HULKUR

26. DETSEMBER AASTALÕPUPIDU ANSABLIGA ONUD

20.00 - 00.00 (va. jaanisimman & aastalõpupidu)

PILET 15€ (va. jaanisimman & aastalõpupidu)

Info ja laudade broneerimine 555 62 601 (broneerimine vajalik)

LAUA MEELEPÄRASEGA KATAB IGAÜKS ISE :)

Blackout Trio

Türi kultuurikeskus

N 12. veebruar 19:00

Eesti Jazzliit
jazz.ee

Pilet eelmüügist 10€, samal päeval 12€
Müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses

kultuurikeskuses. Jätkame traditsiooniliselt meelelahutuslikus vormis lõbusate ja harivate küsimustega neljas osas: Türi 100, Eesti, siit-sealt ja pildinuputamised. Võta kaasa oma tass ja 2,50€. Uutele osalejatele info ja registreerimine 8. veebruarini kriisasilri@gmail.com.

K 11.02 kell 14 Laste SÕBRAPÄEVADISKO Kabala rahvamajas.

N 12.02 kell 18 Mälumängu 41. hooaja IV kokkusaamine Kabala rahvamajas. Nagu ikka, koostab küsimusi Mati Roosmaa. Kõik mälumänguhuvilised on väga oodatud! Korraldajad: Kabala rahvamaja ning Kabala kultuuri ja spordi selts. Info tel 523 7398.

L 14. 02 kell 12 Käru rahvamajas ja kelgumäel. „Käru Katad ja mehed ka...“ ning Käru rahvamaja kutsuvad sõbrapäeva vastlatrallile. Kelgumäel: pikim vastlaliug, omaloominguliste kelkude paraad ja perede mõõduvõtt. Rahvamajas: sõbrapäeva postkast, valmistame traditsioonilist vastlatoitu, mängime sõbralikke vastlamänge, meisterdame südameid ja teeme vastlakukleid. Päeva lõpus ühine hernesupi ja vastlakuklite söömine, tublimate autastustamine.

L 14.02 kell 20 Tantsuõhtu Rein Kontson bänd Väätsa rahvamajas. Pilet 15€. Info ja laudade broneerimine 5556 2601 (broneerimine vajalik).

P 15.02 kell 16 PÄRIMUS- JA VANADE SELTSKONNATANTSUDE ÕHTU rahvamuusikute pillimängu saatel Türi kultuurikeskuses. Tantsutuba veavad Airi Jakobson-Männik ja Merle Lättekivi. Võta kaasa tantsukingad või pastlad ning söödavat-joodavat ühisele suupistelauale. Soovi korral saad ürituse toetuseks rahaliselt panustada. Info ja küsimused: airijm@gmail.com, tel. 5348 2550 või kivimerle@gmail.com.

E 16.02 kell 18 Lauamängude turniir täiskasvanutele Väätsa rahvamajas. Ootame kõiki täiskasvanuid lõbusale lauamängude turniirile Väätsa rahvamajal! Õhtu jooksul on võimalik mängida mitmeid huvitavaid lauamänge, kus saab panna proovile enda oskused ja samas veeta aega toredas seltskonnas. Lisaküsimuste korral võib kirjutada Facebookis Sandra Pilipenkole või helistades numbril 5690 3060.

N 19.02 kell 14 Asjalik pärastlõuna Käru rahvamajas. Päevakohane arutelu teemal „Kas me oleme kriisiks valmis?“ Külla tulevad Türi vallavalitsuse kogukonna ja kriisivalmiduse spetsialist Marti Siim ja

lääne päästekeskuse ennetuspartner Malle Hermanson. Tantsulugude eest hoolitseb ansambel Endri Restart. Pakume teed ja kohvi, muu meelepärane võta ise kaasa. Piletiraha me ei küsi. Anna oma tulekust teada hiljemalt 17. veebruariks- Alice Sizask 5853 4737.

T 24.02 Eesti Vabariigi 108. aastapäeva tähistamine Kärus. *7.30 – pidulik lipu heiskamine Käru keskväljakul

*Vabadussõjas langenutele pärja asetamine Käru kirikus ja mälestus- hetked Käru kalmistul

T 24.02 kell 11-14 EV 108 matk ning sellele järgneb viktoriin Oisu rahvamajas.

P 1.03 kell 14 Lauluklubi kokkusaamine Türi kultuurikeskuses. Laulame laule Helgi Sallo ja Mait Maltise repertuaarist.

P 1.03 kell 15 Klubi EHAVALGUS peoõhtu Türi kultuurikeskuses.

NÄITUSED

Kuni 23.02 Ellu Roosme graafilised joonistused Türi kultuurikeskuse klaassaalis.

Kuni 20.02 Tiit Jaanson kuraatorinäitus „Haua valem 2,7x1,5. Uus tsivilisatsioon pärast inimesi.“ Türi kultuurikeskuse galeriis.

Kuni 26.02 Näitus-fotoprojekt „ÜKSILDUS ei küsi vanust“ Türi kultuurikeskuse fuajees.

25.02-26.03 Graafik Herald Eelma näitus Türi kultuurikeskuse galeriis.

26.02-26.03 Türi kunstnike kevadeootusnäitus Türi kultuurikeskuse klaassaalis.

TÜRI RAAMATUKOGUS

Türi raamatukogu

7.02 kell 12 Kohtumine aiandusajakirjaniku ja ajakirja Maakodu tegevtoimetaja Eva Luigasega.

10.02 kell 17.30 Kontsert „Lembelüürika ja armastuslaulude õhtu“. Esineb Toomas Kuter ja klaveril Hambardzum Keчек. Toomas Kutleri armastusluule kogumikku „366 HETKE“ esitlus.

14.02 kell 12 Sõbrapäeva lastehommik

Veebruarikuus kogukonnaliikme näitus „Täpist mummuni“

Kahala raamatukogus

7.02 kell 11 Lastehommik

Käru raamatukogus

8.02 kell 12 Käsitöökaartide meistriklass

21.02 kell 12 Lauamängulaupäevak

Väätsa raamatukogus

10.02 kell 14 Sõbrapaela punumine raamatukogus

30.02 kell 12-17 Lauamängude turniir lastele ja noortele. Raamatukogu ja noortekeskuse ühisüritus

VÄÄRIKATE ÜLIKOOL

VEEBRUAR

N 26.02 kell 13 Väärikate ülikooli loengupäev Türi kultuurikeskuses.

KAIRI LEIVO teemal „Regilaulu ilu ja mõnu. Eestlase müütiline maailmapiit regilauludes“.

INDREK ROHTMETS ja MARIA MÄGI-ROHTMETS - teemal „Kahekesi kõnnumaal – Aafrikas“. Võta kaasa oma tass ja 3€ (kohvipausi tarbeks).

SPORDISÜNDMUSED

VEEBRUAR

1.–15.02 Türi linn 100. Liigume viiel erineval viisil – suusatamise kilomeetrite kogumine Türil, Türi spordiklubide liit, tyrispordiklubi@gmail.com, 501 1683

6.02 kell 19 Lõuna-Järvamaa lahtine mälumängu seeriavõistlus Türi kultuurikeskus, Ann Valang

6.02 kell 10 Estvarad miniliiga tüdrukud 5. etapp Väätsal, IMsport, Ilmar Möttus, ilmarmottus78@gmail.com

6.02 rahvalliiga naised kell 19 Väätsal, IMsport vs Järva vald, IMsport, Ilmar Möttus, ilmarmottus78@gmail.com

9.02 kell 10 Estvarad miniliiga poisid 5. etapp Väätsal, IMsport, Ilmar Möttus, ilmarmottus78@gmail.com

10.02 kell 17 Järvamaa talvised MV (60 m, 60 tj, kõrgus, kuulitõuge, 800 m) Konesko Türi spordihoones, L. Soom, 509 6812

17.02 kell 11 Järvamaa koolinoorte MV suusatamises Türi Tolli metsas, Kaarel Kallas, 5330 8128

19.02 kell 17 Türi Suusatalv seeriavõistluse IV etapp Türi Tolli metsa suusaradadel, Türi spordiklubide liit, tyrispordikool@gmail.com, 501 1683

21.02 kell 16 Esiliiga mäng IMsport Türi SK vs Structura Tartu vald Konesko Türi spordihoones, IMsport, Ilmar Möttus, ilmarmottus78@gmail.com

22.02 kell 12 Türi valla perespordipäev Konesko Türi spordihoones

22.02–01.03 Vabariigi aastapäeva orienteerumismatk Türi vallas Väätsal, Kabalas, Kärus, Oisus ja Türil, Türi spordiklubide liit, tyrispordiklubi@gmail.com, 501 1683

25.02 kell 18 Järvamaa MV bridžis Kreisi Trahteris, Tiit Kalda 5670 5490

28.02 kell 17 Pehme Sisustus rahvavolle 5. etapp Väätsal, IMsport, Ilmar Möttus, ilmarmottus78@gmail.com

MÄRTS

1.–15.03 Türi linn 100. Liigume viiel erineval viisil – kõndimise kilomeetrite kogumine Türil, Türi spordiklubide liit, tyrispordikool@gmail.com, 501 1683

5.03 kell 15 Järvamaa TV 10 OS II etapp Konesko Türi Spordihoones, L. Soom 509 6812

VANA JA UUS

Türi raudteejaam on 1938. aastal dekoreeritud Eesti Vabariigi kahekümnenda aastapäeva puhul. Sel puhul on jaamaesisele perroonile üles rivistatud kogu jaama personal ja ka kõrval asuva depoo remonttöölised.
FOTO: RENE VILJATI KOGUST

Algne jaamahoone ehitati ümber juba enne sõda, suuri kahjustusi tekitas ka 1941. aasta sõjamõll. Hetkel on Türi saabumas reisirong nimega Pisuhänd. Sama nimega soomusrong oli kasutusel ka Eesti vabadussõjas aastatel 1918-1920. FOTO: RENE VILJAT

Iga kodu väärib PUHAŠT VETT

Veepuhastusseadmete soetamine on abikõlblik tegevus

HAJAASUSTUSE PROGRAMM

Taotlusvoor
02.02.2026 - 02.04.2026

MIRIDON on abiks:

- Veeanalüüside teostamisel
- Filterseadmete valimisel
- Filterseadme paigaldamisel
- Survetõsteseadmete paigaldamisel

MIRIDON
veetootlusseadmed

www.miridon.ee | tel. +372 526 8515 | miridon@miridon.ee
Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

TÜRI-ALLIKU KÜTTEKONTOR

MÜÜA LÕHUTUD LEPAPUID

MÜÜGIL KASEBRIKETT

25-60cm

Tel. 51 66 305

UUED KODANIKUD

MARIBEL, SÄSIL, JAKOB, KRISTOFER, MÄRTEN

Palju õnne!

KoldeTuli

www.koldetuli.ee

Kütteklotsid (puisteruum) märg	19 €/rm
Halupuu lepp 50 cm märg	54 €/rm
Küttepinnud märg (~2,5 rm/pakk)	55 €/pakk
Halupuu lepp 30 cm märg	59 €/rm
Halupuu kask 50 cm märg	59 €/rm
Halupuu kask 30 cm märg	64 €/rm
Halupuu kask 30 cm kuiv	85 €/rm
Lepp 24L kohvris (al 12 kohvrst, e-poest)	3,72 €/kohver
Kask 24L kohvris (al 12 kohvrst, e-poest)	4,09 €/kohver

Nüüd ka e-pood, kus järel - ja osamakse võimalus !!!

Tel 516 0288 Türil

OTSIME FRANTSIISI-PARTNEREID ÜLE EESTI

Alustada saab lausa 0-investeeringuga.

Hea frantsiispartner soovib tegeleda ettevõtlusega ja unistab enda söögikohast. Ta on valmis looma oma meeskonna ning juhib seda enda poolt parimat eeskuju andes. Ta soovib oma ettevõtet pidada frantsiisireeglite alusel.

Omalt poolt pakume valmis pizzeriat, mida saab kohe pidama hakata, et oma unistused ellu viia: ettevõtluse abi ja toetust: piltade valmistamise ja teeninduskoolitust.

Heal frantsiispartneril ei pea olema suur rahakott äri alustamiseks, vaid suur soov luua endale töökoht, lisaks lahke süda ja loomus klientide teenindamiseks.

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

KONTAKT

www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

ÕHKSOOJUSPUMPADE

MÜÜK PAIGALDUS HOOLDUS

KLIIMAPARTNER.EE 5184429

MÄLUMÄNGUKLUBI

Türi kultuurikeskuses 11. veebruaril kell 13

Türi Rahvaleht

Türi, Hariduse 3, 72213, Järvamaa Tel: 513 3385
E-post: teet.reier@tyri.ee
Tegevtoimetaja: Teet Reier
Korrektor: Kerli Rhede
Küljendaja: Teet Reier
Raamatupidaja: Signe Tõõtsu

Trükkija: AS Kroonpress
Levitaja: Omniva
Väljaandja: Türi Arengu Sihtasutus

Türi Rahvaleht tuleb iga kuu alguses kõikidesse Türi valla postkastidesse tasuta. Alates ilmumispäevast on leht loetav digitaalselt ka Türi valla kodulehel www.tyri.ee

Trükiarv on 5800 ja lugejaid u 11 000.

Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt toimetuses või e-posti teel teet.reier@tyri.ee
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.

OSTAN

IGASUGUSEID VANU FOTOSID JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VILJAT
Tel 525 8325
renewiljat@gmail.com

FEKAALIVEDU VÄLIKÄIMLATE RENT TRANSPORDITEENUS

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee
www.speqagri.ee

Kogun kinniseid suitsupakke ja tuletikkude suveniirkomplekte 5394 1491

Eterniit, plekkprofiil katusetööd Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Korterimaja trepikodade renoveerimine.
www.miltongrupp.ee 5352 9476

Ale talu müüb nisu ja otra. Koit Teder 515 3808

MÄLUMÄNG 4

11. VEEBRUAR, KELL 13.00
KABALA RAHVAMAJAS

KOLMESTAR

- metsa- ja põllumaa ost
- kasvava metsa ost-müük
- metsamaterjali transport
- metsa ülestöötamine
- võsaraie ja kokkuvedu
- kallurveod, kopateenus
- metsatehnika treilerveod
- saematerjali müük
- küttepuid müük

Mäekalda tn 2, Türi linn, Türi vald, 72213 Järva maakond
kolmestar@kolmestar.ee • Tel 503 5585 • www.kolmestar.ee

ÜÜRILE ANDA TÜRIL NÜÜDISAEGNE KÕETAV LAOPIND

Alates 130 m² kuni 1500 m² koos laoriilute, elektritõstukite, kaamerate, signalisatsiooniga jm vajalikuga. Mugav ligipääs veokitele. Pakume kaupade hoiustamise laoteenust. Koos laopinnaga võimalus üürida ka kontoripinda

OÜ Kolmestar • Tel 501 5328

EV 108. AASTAPÄEVA SÜNDMUSED TÜRI KULTUURIKESKUSES

K 18.02 KELL 18

EESTI VABARIIGI 108. AASTAPÄEVA KONTSERT
OISU RAHVAMAJAS.
ESINEVAD KOHALIKUD KOLLEKTIIVID.

R 20.02 KELL 19

EESTI VABARIIGI 108. AASTAPÄEVA KONTSERTAKTUS
TÜRI KULTUURIKESKUSES.

TUNNUSTAME TÜRİ VALLA AASTA TEGU JA AASTA
TEGIJA 2025 LAUREAATE NING KUULUTAME VÄLJA
TÜRİ VALLA AASTA KÜLA 2025. SÜNDMUS ON TASUTA.

T 24.02

EESTI VABARIIGI 108. AASTAPÄEVA TÄHISTAMINE KÄRUS.
*07.30 – PIDULIK LIPU HEISKAMINE KÄRU KESKVÄLJAKUL.
*VABADUSSÕJAS LANGENUTELE PÄRJA ASETAMINE KÄRU
KIRIKUS JA MÄLESTUSHETKED KÄRU KALMISTUL.

T 24.02 KELL 11.00-14.00

EV 108. MATK NING SELLELE JÄRGNEB VIKTORIIN
OISU RAHVAMAJAS.

Türi järve seisund 2025. aasta uuringu põhjal

2025. aastal viidi Türi järvel ellu projekti "Türi järve veekvaliteedi seisundi uuring ja analüüs" (Kobras OÜ, töö nr 2025-282), mille eesmärk oli hinnata järve seisundit ja selle toimimist loodusliku ökosüsteemina. Türi järv on Türi valla elanike jaoks oluline puhke- ja supluskoht ning seetõttu on järve seisukord otseselt seotud nii looduskeskonna kui ka inimeste heaoluga.

Türi järv on tehiskärv, mis rajati aastatel 1989–1992 Pärnu jõe lammialale. Järve pindala on ligikaudu 6,5 hektarit ning keskmine sügavus umbes 2,3 meetrit. Järv on põhjavee toitel – see tähendab, et sinna ei voola otse jõevett ning vesi püsib järves suhteliselt kaua. Järve kasutatakse aktiivselt suplemiseks ja vaba aja veetmiseks ning see on Türi linna ainus avalik supelrand.

Uuring toimus 2025. aasta kasvuperioodil, maist septembrini. Selle käigus analüüsiti järve vee kvaliteeti, elustikku ning setete omadusi. Uuriti vee selgust, hapnikusisaldust, toiteaineid (lämmastik ja fosfor), temperatuuri ning mitmeid muid näitajaid. Samuti taimset ja loomset hõljumit (planktonit), veetaimi, põhjaloomastikku ja kalu. Lisaks hinnati, millised tegurid võivad järve seisundit mõjutada.

Uuringu tulemused näitasid, et Türi järve vesi on selge ja hästi segunenud. Hapnikuvaegust ega -puudust veesambas ei olnud, isegi põhja lähedal. Toiteainete sisaldus vees oli madal ning vesi paistis läbi põhjani. Need näitajad viitavad sellele, et järve veekvaliteet on üldjoontes hea.

Järve ökoloogiline seisund hinnati tervikuna „kesiseks“. See tähendab, et olukord ei ole halb, kuid esineb ka märke tasakaalu nihkumisest. Hõljumvetikate hulk oli enamasti väike, kuid suve lõpus suurenes vähesel määral sinivetikate ohtrus. Kuigi nende kogus ei olnud suur ega põhjustanud ulatuslikku veeõitsengut, on see siiski hoiatav märk. Veetaimi on järves väga ohtralt ja katavad peaaegu kogu põhja. Samas aitavad hoida vett selgena. Planktoni ja kalastiku uuringud näitasid, et järves domineerivad lepiskalad ning see mõjutab kogu toi-

duhela tasakaalu. Järve põhjaloomastik on heas kuni väga heas seisundis.

Türi järve valgala on väike ning selle läheduses ei ole põllumajandust ega suuri tööstusobjekte. Kõik valgala asuvad kinnistud on liitunud linna ühiskanalisatsiooniga. Peamised järve seisundit mõjutavad tegurid on: linnakeskkonnast pärinev sademevesi, suplushooaja kasutus, eriti kuumadel suvepäevadel, veelindude tegevus järve ääres, järve põhjasetted, kust võivad toiteained vette tagasi liikuda.

Uuring näitas ka, et suplejatest tulenev koormus on pigem väike võrreldes muude allikatega. Suplusvee kvaliteet on üldjuhul vastanud nõuetele. Sellele vaatamata esines 2025. aasta suvel osadel suplejatel nahaärritusi. Uuringu põhjal on tõenäoliselt selle põhjuseks looduslikud parasiidid, mis on seotud tigude ja veelindude elutsükliga.

Uuringu põhjal on koostatud ka ettepanekud järve edasiseks

hoolduseks. Neid tutvustatakse Rahvalehe märtsikuu artiklis. Lühidalt kokku võttes ei ole hinnangu tulemusi arvestades praegu oluline kasutada järve olukorra parandamiseks põhjalikke tervendamismeetodeid, pigem tuleb keskenduda sanitaarsetele töödele takistades sellega seisundi halvenemist. Täismahus uuring on leitav Türi valla kodulehelt. Uuringu koostaja tutvustab uuringutulemusi Türi kultuurikeskuses 4. märtsil algusega kell 16.

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

